

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kladóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Késziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 koronára,
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
szabattikkal, vagy kerettel ellátott hir-
detések termérték szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Allandó hirdeté-
seknek árkedvesmény.

BÉKESSÉG A FÖLDÖN...

Írta: Péter Mihály.

Több mint tizenkilenc százada, hogy megtörtént a földön a legcsodálatosabb és a legfelségesebb esemény: testbe öltözött az Isten.

Meghajlította egeit az Ur és leszállt rajta lényének képmása. Igaz emberi ajkon először szólalt meg Isten szava: Békeesség legyen a földön, jóakarát és szeretet az emberek között.

Az emberi formát magára öltött Krisztussal azt akarta Isten jelenteni, hogy emberi kebel is magába ölelheti Istent s föld is tanyája lehet az Isten lelke működésének, mely a békeesség és a szeretet.

És mi történt? ... A kietlen földön nem lelte honját az Isten lelke. A szeretet és a békeesség nagy apostola, miközben egy kevés ideig szerte járt és mindenkiel jót tett, — végül elnyerte sorsát ...

Ámde itt hagyta nagy szívet, ránk hagyta Istentől nyert örökségét, a békeesség és a szeretet evangéliomát.

És mi történt azután? ... Az Isteni eszme 19 százada, még mindig — Golgotáját járja.

19 évszázadon keresztül hányszor érkezett meg a Karácsony, hányszor zendült meg a szózat: békeesség a földön. És 19 száz esztendő története, a béketelenség, a szeretetlenség története ... És ami csodálatos, ami megfoghatatlan, nem egyszer, éppen annak a békeességet és szeretetet hirdető Krisztusnak nevében törtek egymásra emberek, szomjuhozták egymás vérének.

Azt hittük: ez volt az emberiség gyermekora. Kicsiségében meg nem értette a nagyot, gyarló eszével fel nem fogta még a magasságos Eszmét. Talán a hit mélyítésével, tisztább, Krisztusabb alakba öltöztetésével jön meg ez a várva-várt kor? Talán a kultúra jegyében érkezik meg, talán a szív és a lélek nemesítésével? Templomaink nagyobb számmal vannak, mint valaha. Hadd repüljön a lélek a hit szárnyain. Ezer számra építettünk iskolákat, közművelődési csarnokokat. A lélek hadd művelődjék, a szív hadd nemesedjék ... Ugy gondoltuk, ez egy másik szárnya lesz az embernek. Eléri vele az Istent, megérti az égi eszmét. A föld talán átalakul kevesével, jobb, nemesebb, Isten és az ő szent fia célját megértő emberek lakhelye, békeesség és szeretet tanyája lesz?

És mi történik most? Most is hangzik az angyali szózat: „Dicsőség Istennek, békeesség a földön, jóakarát az emberek között.“

S az égi hangra, mi az emberek felelete. A szív remegése, de nem az örömtől, hanem a félelemtől, az aggodalomtól ...

A modern idők irtózatoss, vészontó fegyvereibe öltözve, kaszabolják egymást emberek ezrei, nemsokára talán milliói ...

Itt ülünk szent karácsony estéjén asztalunk körül. A költőként megszámláljuk a kedves főket. S egy könnycsepp gördül végig az arcunkon. Ki tudja, mához egy esztendőre, melyik fog hiányozni?

Óh! Mikor lesz már igazi ünnep a világon? Mikor valósul meg Isten akarata: a békeesség földünkön.

Értesítés.

amiért is az
ott felhalmo-
zott áruraktár

teljesen ki lesz árusítva.

Tisztelettel értesitem Sátoraljaujhely és Zemplénavarmegye n. é. közönségét, hogy a Schön Sándor ur vezetése alatt álló Sátoraljaujhelyi fióküzletemet 1913. évi január hó 15-én

beszüntetem

Rosenberg Sándor
és szőnyegáruháza

női divat,
fehérnemű-
MISKOLCZ.

A politika karácsonya.

— dec. 24

(T.) Az élet legszebb ajándékai közül valók az ünnepek, amelyek egy-egy pillanatnyi pihenőt adnak nekünk a létért való küzdelemben. A vallás, amely iskolás meghatározása szerint az embernek csak legbelsőbb lelki világával foglalkozik s mint öncél, csak a maga elé tűzött magasabb ideálokat tartja szem előtt, akkor, amidőn egyes napokat különös megszenteltséggel vett körül, a maga fenséges céljain kívül, tudatosan, vagy öntudatlanul, gyakorlati életszükségleteinket is üdvösen elégitette ki.

A középkorban, az ököljog korában, amikor foglalkozás-szerűen üzték a háboru véres mesterségét nemcsak a népek, hanem az egyes nemzetek egyes csoportjai is, az ünnepeken kívül még egy mesterségesen létrehozott intézménynek is szükségét látták azért, hogy időnként elpihenjenek a lelket-testet emésztő háborgó szenvedélyek, vad indulatok. Ez a „Treuga Dei“, Isten békéje adott rövid időközökben állandóan ismétlődő fegyverszünetet az örökös hadi zajban s ez tette némileg elviselhetővé a harcosok zaklatott életét.

A fizikai küzdelmeknek, az ökölharcnak kora már letűnt, és vele eltűnt a Treuga Dei is. Pedig még most is áldhatnók, ha megvolna; hiszen maga a harc, maga az életküzdelem javában áll még ma is; hiszen ebben a kemény, kiméltelen, verejtékes küzdelemben telik el ma is minden esztendőnek minden hosszú hétköznapja; a különbség legfeljebb csak az, hogy lánzsák és kópják helyett pillanatnyilag talán kevésbé veszedelmes, de annál idegsorvasztóbb és annál kegyetlenebb sebeket osztó szellemi

fegyverekkel folyik. A motivumok azonban ugyanazok: rideg önzés, bosszuvágy, hataloméhség, osztálygóg, szeretetlenség.

Az emberiség fejlődésének tendenciái között szerepel a szimpáthia, a másokkal való együttérzés fokozódása is; de sajnos, valamennyi fejlődési irány között éppen ez mutatja a leglassabb, a legkevésbé szembeszökő haladást. A végtelen sorban egymás után lepergő hétköznapok még mindig a szeretetlenség uralkodó jegyét viselik magukon s csak a vallás nyújtotta nagy ünnepek rövid, ritka napjai azok, amelyeken minden ember többé-kevésbé magába száll s a mindent átfogó szeretet érzését engedi urrá lenni szívében.

Minden ünnepnek — a vallásos öncéltól eltekintve — ez a legnagyobb jelentősége. De százszorosán nyilvánul ez meg a kereszténység legszebb, legmagasabb ünnepnapján, a szent Karácsony ünnepén, melynek neve egyenesen: *a szeretet ünnepe*.

A magyar politikában, a fékevesztett szenvedélyeknek abban a zavaros fergetegében, amely mai napság a magyar parlamenti pártok között tobzódik, vajjon mit jelenthet az a pillanatnyi magabaszállás, amely a szeretet ünnepe a legfanatikusabb pártpolitikust is kell, hogy elfogja? A mennyei szeretetnek néhány kis olajcsöppje vajjon elég lehet-e ahhoz, hogy a gyűlölet tengerének hullámaint elsimítsa?

Fájdalmas aggodalommal, reszkető várakozással tolu a kérdés tollunkra. A június 4-iki merész és veszedelmes operáció, melylyel a parlament többsége a nemzet életeterejét sorvasztó obstrukciót egyszer és mindenkorra lehetetlenné tette s amelynek

kikerülhetetlen szükségességét az azóta bekövetkezett külpolitikai események szomorúan, de igazán mindenki előtt nyilvánvalóan beigazolták, — nos, ez az operáció külsőleg konszolidálta a helyzetet, de másrészt a belpolitikai viszonyokban és a parlamenti életben egy olyan szituációra vezetett, melyet minden magyar ember csak a legmélyebb fájdalommal szemlélhet. A parlamenti pártok együttműködése megszűnt; a nemzet képviselői nem mint ellenfelek, hanem mint ellenségek állanak szemközt; sőt a választókerületek egy részének megbízottjai egyenesen kivonták magukat minden parlamenti működésből; az ellenzék a maga fontos ellenőrzői kötelességét nem teljesíti.

Az ellentéteknek ily megdöbbentően súlyos kiéleződése kétszeresen szomorú ezekben a napokban, amikor kívülről is fenyegető bonyodalmak intenek sötétlen felénk, amikor különösen nagy szükség volna arra, hogy minden magyar ember *egy* legyen, — legalább azokban a kérdésekben, melyek mindannyiunkat egyképen fenyegetnek. E helyett azt láttuk, hogy az ellenzék — amire eddig még nem volt példa, — még ezekben a kérdésekben is külön álláspontra helyezkedett nemrég a maga, ellenparlamentjében; annyira megtagad minden közösséget a vele ellenkező meggyőződésű, de mégis csak magyar többségi párttal.

E pillanatban, Isten békéjének e nagy ünnepnapján, korántsem rekriminálni akarunk, csak feltárni magát a szomorú helyzetet, hogy annál őszintebben, annál forróbban imádkozhassunk a magyarak Istenéhez: bárha megnyitná mindennek szíveit — e gyűlölködő indulatoktól elfogult szíveket, — a megenyhülés, a megértő szeretet, a testvéries belátás számára.

Csodák persze manapság már nem történnek és nem várhatjuk,

hogy máról holnapra, valami isteni sugallat hatása alatt egymás karjaiba omoljanak az ádáz ellenfelek. De reménykedő szívvel kell elgondolnunk, hogy magasabb válaszfalakat is ledöndött már a becsületes akarat, százszor súlyosabb ellentéteket is kiegyenlített a józan belátás, vérzőbb sebekre is fátyolt borított a kölcsönös megértés.

Negyvenöt évvel ezelőtt egy husvétii ünnep csalta elő a szeretetnek azokat a sugarait, a melyekből szőtt aranyhídon találkozott a nemzet és királya. Deák Ferenc *Husvétii cikke*, amidőn megtalálta az utat a király és a nemzet szívéhez egyaránt, biztos alapja lett a becsületes meggyezésnek.

Hihetetlen, hogy éppen csak a pártpolitikai szenvedélyből, a megsértett ambícióból, a megalázott önérzetből fakadó ellentéteket ne tudná áthidalni egy magasabb szempont, egy ideálisabb érzés; különösen akkor, amikor a tények matematikai bizonyossággal igazolják, hogy ezeknek az ambícióknak a letörése, — még ha jogosak lettek volna is, — kikerülhetetlenül szükséges volt.

Igaz, ma nincs Deák Ferencünk; ma nincs, akitől egy a Husvétii cikkelyhez hasonló hatású *Karácsonyi cikket* várhatnánk. Am mégis jól esik reménykednünk a karácsonyi ünnepnek ünnepi gondolatokat ébresztő hangulatában. Lehetetlen, hogy ez az ünnepi gondolatkör, ez az ünnepi hangulat az ellenzéki pártokban semmi nyomot ne hagyjon, hogy a békének komoly sóvárgásához, komoly kereséséhez ne vezesse őket.

Jól esik bizakodnunk abban, hogy az ünnepi pihenőt rövidesen a békés munka hétköznapjai váltják fel, — legalább a belső politikában, — a szenvedhetetlenül megunt fegyvercsörtetés helyett.

A ZEMPLEN TÁRCÁJA.

Az én anyám.

Irtá: Polányi Lajos.

Hullatta virágát virágzó akácfa

Mikor nagyanyámmal ott ültünk alatta.

Képeskönyv előttünk . . . — Az bárány, ez tehén, —

Nagyanyám bölintott s tovább folytattam én:

— Ez tehén, ez pedig a kis bocikája,

Ni, milyen kedvesen néz a mamájára!

Mondja csak nagymama, az én anyám hol van?

Van apám, nagyanyám (itt elmondtam sorban

Hugomat, bátyámat, közel rokonságom)

De az édesanyám mért, hogy sohse látom?

Nagyanyám szemébe talán bogár esett,

Hallgatott hát, amíg zsebkendőt keresett,

Szemét megtörölte. Azután így szóla:

Fiacskám én gyakran beszélgetnék róla,

De te kisfiam, te kicsi vagy még, gyermek,

És amit beszélek, félek, nem érted meg.

De én csak unszoltam . . . A nagyanyám végre

Nagyot sóhajtott és felnézve az égre

Elkezdett mesélni:

— Egyszer az Istenke

Angyali seregét sorba-számba vette

És amint számolta, kevesebbet talált

Mint amennyit kellett. Küldte hát a Halált:

(Ez hatalmas angyal.) Menj a földre fiam

S ha találsz valakit, kinek jó szíve van,

Kinek lelke tiszta, erényekben gazdag,

Nem a földre való, hozd ide angyalnak.

Elszállott az angyal és amint keresett,

Választása a te anyácskádra esett,

Elvitte magával . . . Örült a jó Isten

Odafenn az égből, mi meg sirtunk itt lenn. —

De te azért ne sirj! Légy jó, engedelmes,

Istenfő, jámbor, mindig illedelmes,

Imával kezdjed meg s végezzed az álmod

Anyácskádat akkor bizonyonnyal meglátod.

És amint te látod, ő is úgy lát téged,

Megvigyázza minden cselekvésed, lépted,

S ha majd nagy leszel és elcsüggeszt gond, bánat,

Fordulj hozzá, kérjed és ő ott lesz nálad.

Elhallgatott. Én sem törtem meg a csendet

Szemünk fel, a kéklő égbőltra tekintett,

Melynek határán túl, angyalok honában,

Az én anyallá lett édes jó anyám van . . .

Hullt az akácvirág, mintha az ő lelke

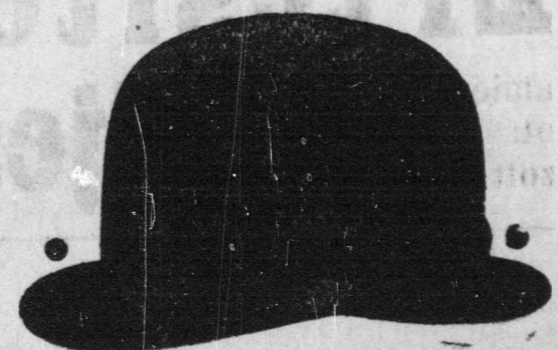
Áldást hozó, fehér üzenete lenne . . .

Legujabb divat kalapok

legjobb minőségben és olcsó árban kaphatók

Szenes Lipót uridivat üzletében Sátoraljai helyben.

Javaszi felöltők, fehéreműek, nyakkendők és keztyűk. Férfi cipő különlegességek.

Mi van az adótörvénnyel?

Dr. Teleszky János pénzügyminiszter beszéde.

Hogy az ország polgárságát az új adótörvény körül támadt kavargásban tájékoztassuk, szükségesnek tartjuk minden egyéb kommentár nélkül ismertetni azt a beszédet, melyben dr. Teleszky János pénzügyminiszter a nemzeti munkapárt szombati értekezletén az adóreform lényegét és a közönségre való kihatását előadta.

Szakszerű beszédének bevezető részében a pénzügyminiszter mindenekelőtt nyomatékosan kiemelte, hogy a kormány nem gondol arra, hogy a mai bizonytalan gazdasági viszonyok között az új törvények alapján az adó-kivetést elrendelje. A kormány erre a mozgalom megindítása előtt sem gondolt, mert különben az adó-kivetési rendeletet már kiadta volna. Ellenkezőleg a kivetés megindításával várni óhajtott addig míg egyrészt a közönségnek és a közegeknek idejük lesz az adótörvények végrehajtása iránt kiadott utasításokat tanulmányozni és amíg másrészt a gazdasági helyzet ismét a normális kerékvágásba jut.

Ami az új adótörvények életbeléptetésének egy évre való elhalasztását illeti, a pénzügyminiszter elismeri, hogy az e jelszó alatt megindult mozgalomnak igen sok jóhiszemű pártolója van, akik tényleg azt hiszik, hogy ezzel a kérdés be is van fejezve. A mozgalom igazi rugója és a vezetői valódi célja azonban nem ez, hanem az, hogy az új adótörvények életbeléptetése egyáltalán ne következzen be mindaddig, míg e törvények az ő izlésük szerint nem módosíthatnak. Ez az a pont, ahol a kormány nem engedhet sem általános elvi és guvernamentális szempontokból,

de tisztán szakszerű okokból sem.

Ha ugyanis nem jelszavakkal dolgozunk, hanem az adóreform lényegét és várható hatását vizsgáljuk, a következő eredményre jutunk.

Az adóreform következtében mindenekelőtt elesik a másodosztályú kereseti adó, ez a nagyon igazságtalan és főleg a sok gyermekes családokat sújtó fejadó, amely miatt az eddigi magyar adórendszer épp azok támadták a legélesebben, akik most az ezt megszüntető adóreform ellen foglalnak állást. Ennek a középkori államhoz is alig illő adónak eltörlése a kincstárra nézve 11.600.000 korona bevételkevesedést jelent.

A reformnak másik lényeges intézkedése, hogy a tőkekamatadót 10%-ról 5%-ra szállítja le. A 21 millió koronára rugó tőkekamatadót túlyomó részben a betétek után fizetik, de végeredményében ez azokat terheli, akik hitelt kénytelenek igénybe venni. Ez adónak felére való csökkentése tehát elő fogja idézni egyrészt azt, hogy a hitelkereső közönség olcsóbb pénzhez fog jutni, másrészt meg fogja szüntetni azt a sajnálatos állapotot, hogy a bécsi intézetek fiókjai az itt gyűjtött betéteket gyümölcsöztetés végett Ausztriába viszik, ahol a betétek adó alá nem esnek. Ez az adóleszállítás a kincstár bevételeit további 10 millió koronával fogja csökkenteni. A reform harmadik lényeges intézkedése pedig az általános jövedelmi pótdadó eltörlése és helyébe modern alapokon nyugvó progresszív jövedelmi adó behozatala. Az eddig érvényben volt általános jövedelmi pótdadó nem volt egyéb, csekély kivételtől eltekintve, mint a hozadéki adóink százalékos felémelése, tehát nem hatott kiegyenlítőleg, hanem egyenesen fokozta a hozadéki adórendszerben rejlő igazságtalanságokat.

Vége az új adótörvénynek negyedik lényeges rendelkezése

az, hogy a kereseti adó kulcsát 10%-ról 3%-ra, sőt az egy és kétezer koronát meg nem haladó jövedelmek adókulcsát 1, illetve 2%-ra szállítja le és a kereseti adóban befolyó összeget kontingentálja még pedig az 1913. évre maximálisan 30.160.000 koronával, holott a mai adórendszer fentartása esetében harmadosztályú kereseti adó címén és az első osztályú kereseti adónak a kézműiparosokra eső része fejében, akik jövőre szintén az általános kereseti adó alá esnek, legalább 37 millió korona folya be. Tehát az új kereseti adótörvény a kereseti adó alá eső közönség adóterhét 7 millióval csökkenti.

Emellett az új törvény oly alacsony adókulcsot hoz be, amely a jövedelmi bevallások terén addig uralkodott nagy immoralitást megszünteti és lehetővé teszi, hogy a tisztességes polgárok vallomási kötelezettségeiknek eleget tehessenek. Nem tagadja, hogy az új adótörvényeknek vannak hibáik, ami ily nagy mű létesítésénél és annál fogva, hogy ilyenkor az egyes gazdasági osztályokkal hevenyészve jönnek létre kompromisszumszerű megállapodások és a törvény egyes intézkedéseinek hatása ki nem számítható, el nem kerülhető. Azonban nagyban és egészben az adóreform rendkívüli szociális, humánus és modern intézkedés, amelynek hibáin és hiányain nem úgy fogunk javítani, ha az egészhez újra hevenyészve hozzáfogunk és ismét felidézünk és kielezzük a társadalmi osztályok érdekelteit, hanem akkor fogunk javítani, ha e törvényeket életbeléptetve meglátjuk a kivetési eredményeket, rá tudunk mutatni a tényleges hibákra, az egyes osztályoknak minden szándék ellenére esetleg bekövetkezett erősebb megterhelésére. Ez esetben az egyes társadalmi osztályok feltételezhetően lesznek olyan méltányosak egymással szemben,

hogy maguk is támogatni fogják e törvények olyirányú módosítását, amely az igazságnak és méltányosságnak megfelel.

Az a kormány, amely a választójog terén igen széles alapon való kiterjesztést tűzött zászlójára, az utolsó pillanatban tagadhatja meg azokat az adótörvényeket, amelyeknek a jelzett szociális hatásuk van.

Nem felel meg a valóságnak az a hirtelenség sem, hogy az adóreform-törvények bevételi többlettel fognak járni. Az új adótörvények hatása folytán ugyanis elesik a fentiek szerint összesen 28.600.000 korona. Ezenkívül az első osztályú kereseti adónak megmaradó része gyanánt 3¹/₂ millió koronának a jövedelmi adóban kellene befolynia. Tehát hogy az egyensúly fentartassék és hogy a kincstár mai jövedelméhez jusson, összesen 32 millió koronával többnek kellene befolynia az új jövedelmi adóból, mint amennyi befolyt eddig az általános jövedelmi pótdadóból és a negyedik osztályú kereseti adóból együttesen. Ezidő szerint befolyt az általános jövedelmi pótdadóból 44 millió, a negyedik osztályú kereseti adóból pedig 12 millió, tehát összesen 56 millió. Ehhez hozzáadva 32 milliót 88 milliónak kellene a jövedelmi adóból befolynia.

Ez azonban kizárt dolognak tekinthető, minthogy Ausztriában is a jövedelmi adónak hozadéka csupán 85 millió. Még ha tekintetbe vesszük is, hogy nálunk a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok is fizetnek jövedelmi adót, amely 14 millióra van előirányozva, holott Ausztriában van az ennek tekintetbevételével reidukált 74 milliónyi jövedelm-adóbevétele is tulajdonképpen az osztrák jövedelmi adónak 85 milliónyi bevételével szemben. Mint hogy ki van zárva, hogy az első évben a jövedelmi adóból több folyjon be, mint 40 millió korona, mint amennyivel a nyilvános szám-

Egy szerelem története.

A „Zemplén” Irta: Dr. Matolay Viktor.

1.

Csodás szép volt az este. A holdvilág enyhe világosságot terjesztett szét a tóparton, megezüstözte a fákat, bekandikált a bokrok, levelek közé, s ábrándos, elmélázó hangulatba ringatta az egész tópartot. Fénye, amint hosszabban végignyult a tavon keresztül, — a közelben fényesen, a távolban mindig halványodva, — csendesén játszadozott a víz aprócska hullámaival.

A part is csendes volt. A fürdőző közönség már nyugalomra tért, egy-két elkésett sétáló róttá csak az utakat, úgy, hogy a messzebb fekvő padokon esetleg ottlőket, senki sem zavarta már léptei zajával, tetszésük szerint csevegtek, kíváncsi szemek nem ólalkodtak körülöttek, nem figyeltek a széllel elszálló szavaikra is.

A legutolsó padon, végén a sétatunak, ahonnan már csak a fürdő mesterségesen tenyészett fenyvesének árnya, sőtét útja következik, közel egymáshoz, kart a karban tartva, ült egy férfi s egy leány, csendesén beszélgetve:

— És ugye boldogok leszünk?
— Nagyon...
— És soha nem lesz vége...

— Nem. Soha. A mi boldogságunk örökké fog tartani.

— Milyen szép is lesz az. Maga az én uram...

— Maga az én feleségem...

— Milyen két bolondos lélek is vagyunk mi.

— Bolondos és szerelmes. De így szép az élet. Bolondosan és szerelmesen.

— És akkor, ha nem törődünk a holnappal, ugye?

— Ugy van. Amíg egymás szemébe nézünk, addig csak a mának, a szerelmünknek élünk. A boldogságunknak. A holnap csak azt a fényt vesse előre, amelyben mi boldogok leszünk nagyon.

— De miért is gondolnánk a holnapra?

— Persze, miért? Semmi veszedelem nem fenyeget. A mama már beleegyezett házasságunkba, reméljük a papa sem fog ellenkezni.

— Óh a papa nagyszerű ember. A papa nagyon szeret mindkettőnket, a papa bizonyosan beleegyezik...

— És akkor...

— És akkor?

— És akkor minek törődnénk a holnappal. Rózsás a jelen, éljünk annak. A fiatalember, — bizonyosan annak kell lennie, — közelebb húzódott a leányhoz s eddigi csöndes hangja még suttogóbbra halkult:

— Csókoljon meg Edit.

— Nem. Dehogy. Tudja hogy én csak visszaadni tudok. Elkezdni nem.

Elkezdte hát a fiatalember. Kezdte a leánynak, — Editnek, — a kezén, az ujjahégyén. Végigcsókolta a karját s a vállán, nyakán, arcán keresztül eljutott az ajkáig. S az a csók talán örökké tartott volna, ha nem szólt meg a sötétből, a hátuk megettől a villa verandájáról, a jól ismert hang:

— Edit, későn van már...

— Szent Isten, már be kell menni? Mily kíméletlenek is a mamák.

Az előbbi hang, — bizonyosan a mama hangja, sürgetően szólalt meg ismét:

— Edit...

— Megyek már mama... Jó éjt szivem, pá, aludni kell menni.

Még egy csók és Edit sietett be a villába.

A fiatalember is röviddel utóbb arrafelé vette útját, s betért a villa földszintes szobáinak egyikébe.

Nem követünk el semmi rosszat, ha eláruljuk, hogy a Sebő villa lakójáról van szó, Sebő Ferenc bankigazgató leánya az Edit, s Horváth Gyuri tanár ur, egyuttal a Sebő gyerekek házitánítója, a férfi. De nem egyszerű házitánító, a szónak ebben a prózái, közönséges értelmében. Nem. Horváth Gyuri már szinte családtagnak számít a Sebő villában. Hiszen már ötödik éve, első éves bölcsész kora óta tanítja a Sebő

igazgató ur két fiát a gimnáziumi tudományokra, s most e nyáron együtt is nyaral a családdal. A bankigazgató ur nagyon szereti, a felesége nemkülönben, a fiuk imádják. de legjobban talán mégis Edit szereti.

Tizenöt éves sem volt még egészen Edit, mikor Gyuri a házhoz került tanítónak, s mig eleinte szinte gyermekes örömmel várta a tanító urat, mert szép dolgokat mesélt el a történelmi, a magyarok hősi tetteiről, vagy az irodalomból, és mert nagyszerű vadásztörténeteket tudott elbeszélni, melyek Editet rendkívül érdekelték, — titokban élt-halt a vadászatért, — addig az évek folyamán ebből a gyermeki érdeklődésből komoly szerelem lett, amit a házitánító ur igaz szívvél viszonzott, s aminek ugylátszik csak házasságkötés lehet a koronája. Eleinte keveset beszéltek erről az érzelmükről, de ha nem is szóltak, egy tekintet egy kézzorítás, mindennél ékeesebben, melegebben, szerelmesebben fejezte ki igaz szívből jövő érzelmeiket. Ugy ragaszkodtak egymáshoz, mint egy pár galamb és nem látszott semmi akadály, mely vonzalmuk elé tolokodott volna. Sőt örvendettek is boldogságuknak, s várták a pillanatot, mikor majd az öreg Sebő is beleegyezik s ők egymáséi lehetnek.

Mikor Horváth Gyuri bement a szobájába, kinyitotta ablakát, s négy sokáig nézte a tó tükre csendesen

adásra kötelezett vállalatok 14 millióval előirányozott jövedelmi adóját tekinteten kívül hagyva, a jövedelmi adó tényleg előirányoztatott, a fentebb jelzett 74 millióval szemben 32 milliónyi mankó jelentkezik, ami körülbelül megfelel a felsorolt adókönyvnyitásoknak.

Az eddig felsorolt könnyítések a kincstár terhére esnek, de vannak a törvénynek olyan könnyítései is, amelyek eltolódást fognak okozni az adóteher viselése tekintetében abban az irányban, hogy a kisemberek kevesebbet fognak fizetni, a vagyonosabbak többet. Téves és hamis az a jelszó is, hogy az új adótörvény által a városi közönség a legkülönösebb mértékben meg lesz terhelve. A harmadosztályú kereseti az, bár ennek is jelentékeny részét a földbérlok fizetik, amely a régi adórendszerben a városi közönséget terhelte, jövőre pedig az általános kereseti adó fogja terhelni. A közönség eddig kereseti adó címén 37 milliót fizetett, jövőre fog fizetni legfeljebb 30 milliót.

A multban ehhez hozzájárult az általános jövedelmi pótdadó, ami kb. 10 millió volt, tehát a multban fizetett ez az osztály összesen 47 milliót. Az általános jövedelmi pótdadó helyébe most a jövedelmi adó lép, amelynél a természetes személyek jövedelmi adója gyanánt a szolgáltatásban levőktől eltekintve, összesen 27 millió irányoztatott elő. Ennek a 27 milliónak meg kell oszolnia a földbirtokosok, a tőketulajdonosok és a kereseti adót fizető közönség között.

Ahhoz, hogy a kereseti adót fizető közönség a mai adórendszer szerint reáharuló terhet, azaz 47 milliót fizessen, szükséges lesz, hogy az a közönség a 27 millióra előirányozott jövedelmi adóból 17 millió koronát fizessen. Ennél többet semmi esetre sem fog fizetni már csak azért sem, mert ehhez szükséges

fodrozó hullámokat, amelyek elő-elő csillantak a fák között, bensőjében megérelődött az a nagy elhatározás:

— Holnap beszél a papával, — magában már így nevezte Sebőt, — s októberben megtarthatjuk az esküvőnk. Azután elutazunk. Októberben nagyon szép Olaszország, oda megyünk nász-utra s azután bevonulok én is a csendes házasság sorába, a katedra mellé, tanítani.

II.

Sebő Ferenc bankigazgató ur a dolgozószobája ablaka előtt állott s bámult a tóra. Sokszor meg szokta cselekedni. Csodálta a tónak ezernyi színváltoztatását, a víz csendes tükrét, vagy a háborgó, tarajos hullámokat, de legjobban gyönyörködött abban a mese-szép színárnyalatban amellyel a tulsó part erdős hegyoldala egybeolvadt a tó tükrével. Elnézte a himbálódzó csolnakokat is, meg a jókedvűen esolnakázó fürdővendégeket, a strandon csendes nyugalommal sétáló hölgyeket és urakat, a fényes toaletteket, szép kalapokat. Amikor pedig megunt, akkor visszavonult szobájába, beült valamelyik süppedős, kényelmes bőrszékébe, könyvet vett kezébe, s olvasott.

Ma is úgy tett. Mikor megelégette a szemlélődést, — ami ma a szokottnál rövidebb idő múlva következett be, —

volna, hogy ennek a közönségnek adó alá eső nettójövedelme egy milliárdtól egy milliárd kétszáz millióig terjedő összegre rugjon, holott a jóval iparúzóbb és gazdagabb Ausztriában a kereseti adót fizető közönségnek megfelelő közönség jövedelme csupán 1.400.000 korona.

Koncedálja a pénzügyminiszter, hogy különösen a tízezer koronát meghaladó jövedelmeknél jövőre nagyobb lesz az adó teher, de ez nem a kincstár, hanem a kisebb jövedelemmel bírók javára esik. Sokan téves számítással jövőre nagyobb adót hoznak ki, azonban ez is fallácia, mert a kereseti adó összege 30 millióval lévén kontingentálva, az eddigi 37 millióval szemben, már ez maga azt idézi elő, hogy átlag mindenkinek 20%-al kevesebb lesz az adója, mint eddig volt. De másrészt a minimális tételek sem fix tételek, hanem itt az adózókból összeállított adó-kivető bizottságnak latituedeje van, amely lehetővé teszi az adóköteles adózóképességének figyelembevételét.

Nem áll az a tétel sem, hogy az új törvényben megállapított minimális tételek annyival magasabbak, mint amennyivel az adókulcs leszállított. Az 1909-es törvény az 5%-os adókulcshoz viszonyítva állapította meg a minimális tételeket, de nem emelte azokat kétszeres összegűkre. Az adónovella az adókulcsot ötről háromra szállította le és felemelte a minimális tételeket úgy, ahogy öt aránylik a háromhoz. Téves tehát az a számítás, amely abból indul ki, hogy a kereseti adó egyszerűen maradni fog úgy, ahogyan van. Ellenkezőleg mind azok, akik eddig 180 korona adót fizettek harmadosztályú kereseti adó címén, előreláthatólag kevesebbet fognak fizetni kereseti és jövedelmi adó címén, mint amennyit eddig harmadosztályú kereseti adó és általános jövedelmi pótdadó címén fizettek.

visszavonult szobájába és könyvet vett kezébe.

Íróasztalán feküdt ugyan a legfrissebb posta, — a fontos dolgokat a vakációja alatt is utána küldték a bankból, — látta levelei között a bank által megveendő nagy erdőterület haszonkimutatását is, — fatermelést óhajtott ez erdőségen üzni a bank, hatalmas fűrészteleppel, sok munkással, — de valahogyan semmi kedve sem volt az érvek, a számok, a percentek halmazai mögé bujni. Borús gondolatok kergettek egymást agyában, nem tudott szabadulni tőlük, pedig semmi oka sem volt a rossz hangulatra.

— Eh badarság, — szolt, olvasunk és elfelejttem.

S hogy tökéletesen elfelejtse, s eszébe se jusson a rosszkedvűség, szépirodalmi könyvet vett kezébe. Anatóle egyik legújabb munkáját, a francia eredetiben. Szerette eredetiben olvasni az idegen írókat, közvetlenül élvezni gondolataikat, meseszövevényük szépségét, elmés fordulatait, s ritkán, csak épen ha nem kapta meg az eredetit, vett fordítást a kezébe.

Az első oldalt olvasta el csupán, mikor kopogtattak ajtaján. —

— Látogató most? — kérdezte önmagától, de szolt: — tessék.

Belépett Horváth Gyuri, a házi-tanító.

Ezek pedig az összes adózóknak Budapesten mintegy 80, a vidéken pedig 90 százalékát teszik.

Az is téves állítás, hogy a nyáron alkotott törvény, amely a kereseti adó kulcsát három százalékra szállította le és ezzel kapcsolatban a minimális tételeket felemelte, a kereseti adó alá eső közönség jövedelmi adóalapját 400 millió koronával emelte, mert az 1912. LIII. t.-c.-nek az a célzata, az adómorálnak érvényesülését lehetővé tegye és az adóköteleseket tényleges jövedelmük bevallására bírja, holott a minimális tételek és egyéb technikai eszközök, amelyek az adó-kivetés lehetőségét biztosítják, nem alkotnak célt, hanem oly eszközök, amelyek csak akkor nyernek alkalmazást, ha maga a

cél: a jövedelem megállapítása egyenes uton lehetetlenné válik.

Ezekből kétségtelenül kitűnik, hogy nem talán a kiejtett szóhoz való merev ragaszkodás, hanem tisztán és merően objektív indítokok azok, amelyeknél fogva annak a kívánalomnak, hogy ezek a törvények életbe ne léptetessenek, azzal a célzattal, hogy azok az életbeléptetés előtt módosítottassanak, tért engedni nem lehetett.

A kivétel elhalasztásába azonban a kormány belemegy és ebből a célból az appropriációs törvénybe, amely már rendelkezést tartalmaz aziránt, hogy míg az új alapon az adó-kivetés meg nem történik, az adózás a régi alapon tovább folytatandó, megfelelő módosítás fog felvételni.

A „MUSZKÁK.”

Irta: Dr. Kossuth János.

III.

Amióta a hármias kereszt jegyében előnyomuló moszkovizizmust a világtörténelem ismeri, államok omlottak össze, nemzetek szűntek meg az emberiség önjoga, öncélú tagjainak lenni. Svédország elvesztette hatalmi pozícióját, Finnországból orosz provincia lett, Lengyelország megsemmisült, Törökország megszűnt európai hatalom lenni. Az ázsiai szabad nemzetek egész sorozata került a kanesuka uralma alá. A Kaukázus, Georgia, Afganisztán, Beludsisztán, Chi-va, Bokhara népei rabszolga sorra jutottak. Perzsia már csak névleg önálló. Itt csak a nagyobb halakat soroltuk fel, amelyeket a moszkovizizmus cápája elnyelt. De ott vannak az apróbbak is. A vogulok, osztyákok, zürjének, kolmukrok, tunguzok, tatárok, kozákok, örmények, ott a sárgabőrű fajok töredékei, amelyeknek felsorolása egy lexikont meritene ki. — Gyász és átok tapad a moszkovizizmusra, amely nagyobb veszedelme a civilizációnak, mint aminő a mozlim volt. A moszkovizizmus romboló erejének s így a fenyegető viszálynak intenzívítását növelte aztán a panszlavizmus, amelylyel a mult század folyamán a civilizált nemzetek szerencsétlenségére összeházasodott. Ma

— Ah, maga az Gyuri? Jó estét.

— Jó estét kívánok igazgató ur. Nem zavarom?

— A viláért sem. Parancsoljon. Foglaljon helyet. Semmi komoly dologgal nem foglalkozom.

Horváth Gyuri leült. Nehány másodperc telt el csendben, szó nélkül, mialatt megbámulta a falakon függő képeket, a sarokban álló „Három grácia” szobormásolatot, végigsiklott tekintetével a pálmákon, befejezve szemléjét az ajtó felett függő „Pipacsok a buzában” — képen, s azután kérdő tekintettel nézett ismét Sebőre. Kissé gyáva lévén ebben a pillanatban, a Sebő megszólítására várt.

Rövid hallgatás után Sebő meg is tette:

— Parancsoljon rágyújtani. Azután beszéljünk, Bizonyára nem jött ide céltalanul, vagy ok nélkül.

— Nem. Sulyos kérdések hoztak ide.

— Sulyos kérdések?

Az öreg Sebő hómlokán az előbbi borús gondolatok mintha ráncokká, sőt barázdákká mélyedtek volna, mintha éreznék a viharfelhőt, s csak az ellenfény feszültségű áramok nekilendülése szükséges és kitör a zivatar, nem ismerve gátát, határt, és vészes kíméletlenséggel szánt keresztül emberen, érzésen, szenvedélyen egyaránt. — Igen, — folytatta Horváth, — sulyos kérdé-

a esek, tótok, szlovének, szerbek, horvátok, sőt részben a lengyelek és ruthének is faji uralmi aspirációikat fűzik a moszkovizizmushoz.

A moszkovizizmus átka, hogy kulturmunkára épen olyan képtelen, aminő a mozlim volt. Televénye a zsarnokságnak, az embertelenségnek, a mindent megsemmisítő vadságnak. Jaj a népeknek, amelyeket karmai közé ragad. Uralmának követelménye a folytonos hódítás, ami nélkül egy évtizedig se tudja az időt kihuzni. Nem is pihent a moszkovizizmus Nagy Péter óta nem tiz, de öt esztendeig sem.

A török birodalmat — a keresztények felszabadításának hazug ürügye alatt — teljesen decomponálta. Igaz, hogy apró önálló államok keletkeztek a panszlavizmus nyomása alatt, ami azt a látszatot kelti fel, mintha a moszkovizizmus valóban önzetlen civilizatorius munkára vállalkozott volna. Ámde csak a vak nem látja, hogy a látszólag felszabadult szláv fajok a moszkovizizmus előre tolt őrszemei. Ideig óráig tartó önállóságok csak olyan, kötött marsrutával elindított portyázás, aminő a Batu chán felszáz-ezer fejszéeseinek munkája volt. Aki- ket a zsarnok azért küldött előre, hogy a seregének vonulása irányában

sek. Talán meg is haragszik rám értük az igazgató ur, ha elmondom őket, talán nem, de oly régen szeretnének már ezek a kérdések levegőhöz jutni, hogy tovább nem halogathatom az elmondásukat.

— Kíváncsivá tesz . . .

— De nem haragszik meg?

— Nézze édes fiam, megengedi ugye, ha így szólítom, maga már öt éve, hogy úgy mondjam otthonos az én házamban. Egyetlen percig sem szűnő érdeklődéssel kísértem élete folyását, s ha már kezdetben is tetszett nekem a maga viselkedése, megvoltam elégedve a jellemével, mindezek a tulajdonságai az idők folyamán oly szépen kifejlődtek, hogy én mindig csak szeretettel fogom hallgatni a maga szavait, s adok véleményét, vagy tanácsot, ha hozzám fordul, s ha tudok adni.

— Köszönöm szépen igazgató ur. Szavai megkönnyítik az én dolgom. De talán kezdjük a dolognál. Ne kerüljessük a nehezebb részeit. Én szerelmes vagyok.

Az öreg Sebő felállt. Arca sápadt lett, vonásai félelmeesebbek, szeme csodálatos, szinte ijesztő fényvel csillogott, hangjában rémület tükröződött vissza, miközben megkérdezte:

— És?

— Az ön leányába. És feleségül kérem.

az erdőt irtsa ki s a vizmosásokat tömje be. Lám a szerbek jól tudják, hogy Ausztria és Magyarország hadai semmivé tennék szájkodásban vitézkedő seregüket, azért muszka kommandóra vakon rohannak a vesztükbe. Észköz a szerbség épen úgy, ahogy eszköz volt 1876-ban, amikor Törökország ellen uszította cári gazdája s amikor a törökök iszonyuan lemészárolták Zajcsárnál, Alexinácznál, Djunisznál a szerb sereget (Abdul-Kerim.)

Elég az hozzá, hogy az a történelmi erőáramlás, amit moszkovizmus néven ismerünk, már bennünket fenyeget. A program: „Konstantinápolyba, Bécsen és Budapesten keresztül” betöltése előtt áll. Hogy talán nem most váltja valóra, helyesebben, hogy nem most kíséri meg, az nagyon valószínű. Mert a bestiának jó orra vagyon. Amint 1888-ban és 1908-ban, úgy most is alkalmasint megsziatolja, hogy újabb Sebastopol illetve Mukden előtt áll. De a szerbeket prédára veti. Had gyengítse vele Ausztriát és Magyarországot. Am ha a szerbek elég marhák lesznek vágóhídra menni, szükséges, hogy olyan leckét kapjanak, amely még a dedunokák kedvét is elvegye a hasonlító buta merénylettől. Aminőt már izelítől kaptak 1849-ben Szenttamásnál, ahol iszonyu vérfürdővel lakolták a zentai borzalmakért, ahol torkukra forrt a „Davoria”, (vérdühödte dal volt az, amit abban az időben bögtek Knicsanin martalócai, a magyarok kiirtására célzó refrainnal)

A moszkovizmus receptje egy és ugyanaz. A vallás ürügye alatt, a „hitestvérek” felszabadításának álnok és hazug jelszavaival előbb elhelyezni, aztán felrobbantani az aknákat, majd a belső láz által sorvasztott államtestet baromi tulerővel támadni meg és szétmarcangolni. A „szent” Oroszország lényegében nem egyéb, mint a nyugati polgárusulást folyton fenyegető rablóbanda. Amde abban a mondhatni hüvös fogadtatásban, a melyben a francia nemzet legutóbb részesítette muszka szövetségését, a midőn ez azt várta, hogy a Bettmann-Holveg nyilatkozatára Pointcarré is megcsörrent a francia kardot, nemkülönben Anglia szilárd és félreismerhetetlenül muszkaellenes állásfoglalásában már a nyugat észretérésének jelét láthatjuk. Ha Ausztriát

és Magyarországot is sikerülne dekomponálnia, amint azt idáig már anny i szomszédjával megtehette, Európa e zivéig érne a moszkovizmus, vagyis a sötét butaság, a legvadabb zsarnokság mérge. A huszadik század Batu-chánja ellen sorakozik tehát most az osztrák és magyar hadsereg, éjszakeről a német, délről a román szövetségre támaszkodva. Jól tudja azt a muszka, hogy annyi és olyan erővel szemben tehetetlen, de jól tudja azt is, hogy láncot tartott vérebe — Szerbia — érzékeny kárt okozhat véres — noha végeredményében előre láthatóan az utóbbiak szörnyű levertetésével végződő — reánk nézve azonban teljesen haszontalan háborújával. Azok a bosszontóan pökhendi szájkodások, amelyekben Passicsék rekordiroznak, a szerb sereg „világra szóló” hőstetteire való hivatkozások, a karabok által is respektált nemzetközi jog és illem példátlanul szemtelen megsértése mindmegannyi moszkovita trükk. A szerb kórus a Szentpéterváron dirigáló karmester pálcájára figyel.

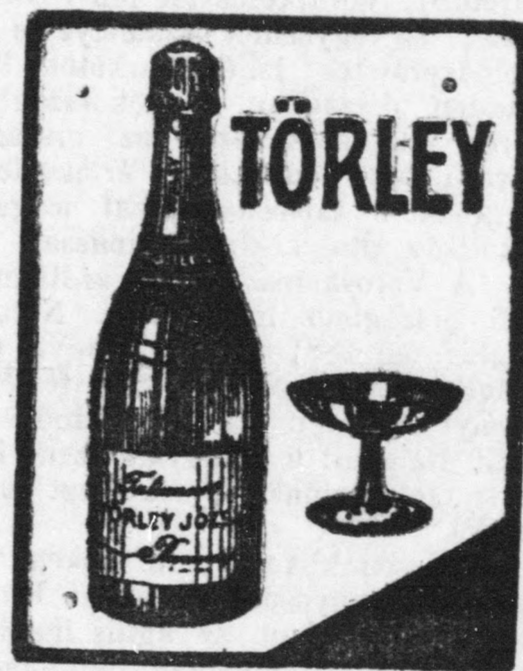
De lássuk csak közelebből a láncot tartott véreb — Szerbia henegezésének — már a szerbség szempontjából való — előzményeit. Van a magyar humornak egy pompás terméke abban a mondásban, hogy: „de esunya, mikor a bolha köhög.” Mikor ugyanis pöttön emberek mimelik a nagyot, a hatalmast, vagy amikor csiribiri fajok rikácsolják, hogy ők miesoda karakán vitézek, aiktől „rettegjen Európa.” Hát a szerbeknek ajánlanók a szerénységet. Mert amit e téren idáig produkáltak, igazán szégyenletes volt. 1876-ban Zajcsár, Alexinác, Djunisz, néhány évvel később az egészen újonc bolgár miliciával szemben Szlivnicza arepirító stációi a szerb gloirenak. Mert nem a vereség szégyenletes. Sőt van dicsőséges legyőzetés is. Csakhogy a szerb hadsereg mindkét hadjáratában azt igazolta, hogy komoly feladatok megoldására képtelen. 1876-ban a muszka tiszteket, — akik, mint önkéntesek szolgáltak a hadseregben — szerb katonák lövöldözték le, mivel a gyáván megfutamodók elé állottak. Még egy esetpetében se álltak meg helyüket. A bolgárok előtt meg pláne olyan iramodást cselekedtek, aminőt a juhok szoktak cselekedni a farkasok előtt. Ez pedig már példátlan

skandalum volt. Mert az alig pár esztendő bolgár miliciát gyerek tisztek vezették. Nem lévén még ugyanis képesek egy kapitányi kort sem kitölteni, a bolgár seregben hadnagyok vezényelték a századokat, főhadnyok a zászlóaljokat, kapitányok az ezredeket s a hadosztályok élére is alig jutott törzstisz. Ilyen ujoncok gázolták sárba azt a hadsereget, a melyeknek ma a „legyőzhetetlen” titlust adományozza díjmentesen a szerb szájkodás.

De produkált aztán még két dolgot a szerb hadsereg. Az egyik a királygyilkosság. Ez a tett a feneketlen romlottság, a férfi és katonát egyaránt meggyalázó gyáva alattomoság félremagyarázhatatlan tünete volt. Katonatisztek, akik éjjel törnek uralkodójukra, még a harmaiák becsületérzését is felháboríthatják. A másik az albán nők és gyermekek könyörtelen legyilkolása. Méltó volt hozzájuk a sinter munka.

Mert a mostani győzelmeik! Félíg éhen halt, számra csekély, mindenben hiányt látó ellenséggel szemben vitézkedhettek. Egyetlen fontos ütközetet se állottak. A török seregen nem ők, hanem a bolgárok győzedelmeskedtek. Alig is szenvedtek veszteséget.

No hát, ha az a királygyilkos, az a védtelen népet irtó, a kannibálokat megszegyenítő kegyetlenségekben gyönyörködni képes banda, szemközt kerül majd a mi ezredeinkkel, meg fogja látni, mi a különbség a katoná és az albán asszonyok és gyermekek között.

eszmélt rá, mily régen ülnek már kettesben szótlanul, felnézett. Nem volt ott senki, egyedül ült szobájában.

Horváth észrevétlenül, szó nélkül, bucsuzás nélkül távozott el dolgozószobájából.

III.

Az Edit esküvőjét karácsony után tartották. Csinos szál ember lett az ura, huszárfőhadnagy, kitűnő katona. híres lovas.

Az esküvőjük után nászutra mentek Egyiptomba.

Nem valami tulságos szeretettel vette körül menyasszony korában a vőlegényét Edit, sőt az esküvőjük után sem szerette, nem is akart hozzámenni csak apja folytonos zaklatásainak engedett, mikor végre a felesége lett.

Sebő bankigazgató ur ugyanis féltette a leányát. A Horváth Gyuri eltűnése óta folyvást sápadt, fogycott, betegeskedett, úgy gondolta Sebő, csak házasság, férjhezmenetel segíthet rajta. Férje oldalán, belekerülve abba az egészen új, eddig ismeretlen életnek a forgatagába, más helyre, más társaságba, ahol nem is emlegetik soha előtte Horváthot, helyrejön, meggyógyul, s ujra az ő viruló, egészséges Edeje lesz.

Editnek nem volt tudomása arról, miért tűnt el Horváth Gyuri. Apja sohasem mondta meg s ő csak abból a levélből tudta meg távozását, amelyet eltűnése napján irt neki Horváth, s

A Vöröskereszt egylet.

Irtá: Dr. Buda Ákos.

Évszázadok mulva bizonyosan értelmetlen és megfejthetetlen rejtélynek fogják tartani a jelenkor emberét. Mig ugyanis egyrészt ezek és ezek azon töprengenek, milyen új gyilkoló szerszámot szerkeszsenek meg a jövő véres háboruja számára, addig ismét más ezek ennek az elkövetkezendő öldöklésnek áldozatairól jó előre, részvétlenül gondoskodnak.

Két ellentétes természet egyesül a mi időnk embereiben. A vad, ősi, vérengző állati hajlamok s a humanizmus emberszerető, békességes és könyörületes érzelmei sokszor egy és ugyanazon lélekben vivják küzdelmeiket.

Belátjuk mindnyájan a háboru rettenetes következményeit, el tudjuk képzelni a véres tetemekkel és jaggató sebesültekkel borított csatatereket, a rombadőlt, füstölő városokat s a végtelen nyomorúságot, de ha most még nem is tudjuk eltűrni a harcot, mégis áldozatairól: a szegény sebesült katonákról kötelesek vagyunk csekély erőnkhez képest gondoskodni.

Hiszen nincs egyetlen tagja sem hadseregünknek, akit a polgársághoz hozzá nem kötné a rokonság, a vérség legtermészetesebb és legerősebb köteléke. Egyiknek gyermeke, másiknak apja, bátyja az, ki a csaták véres mezejére kerülhet, ahol a süvítő golyók, a feje felett szétpukkanó skrapnelek és a szuronyok sebeket ejthetnek rajta, vagy kiolthatják drága életét.

A halál ellen nem küzdhetünk. Aki halott, azon már nem segíthetünk, azt csak elsirathatjuk. De ott van a rengeteg sok sebesült, akit ha ápolásban részesítünk, ismét munkabíró, családfenntartó lehet, míg ha veszni hagyjuk, koldus és nyomorékká válik, vagy élte virágjában elpusztul. Minden élet pedig, mely ott a harcban elvész, a mi nemzetünk vesztesége. Gyöngül vele a béke biztossága s a polgári munkásság ereje, megsebződik pusztulásuk által az anya, a testvér, a rokon szive; szaporodnak a bánák és az árvák s rohamosan nő a szegénység hazánkban.

Pedig milyenek a jelenkor háborui! Olvasunk róla eleget. Itt negy-

amelyben bocsánatát kérte hirtelen, bucsu nélküli távozásáért, de ezt a helyet, ezt a tájékat nem bírja már tovább, elmegy új életet, új hazát keresni.

Rémítő volt a szerencsétlenség, ami a lelkére zudult a Horváth Gyuri eltávozásával. Nem bírta megérteni, lehetséges legyen az, hogy az igaz szerelemről, a boldog jövőjében való hitről ily egyszerre, minden átmenet nélkül kénytelen legyen lemondani. Ugy érezte nem éli túl ábrándjai, szerelmes álmai szertefoszlását.

Az öreg Sebőnek is kétszeres volt a bánata. Leánya gyötrődései, s a fia eltűnése.

— De megkellett neki mondanom, mit tehettem egyebet, — mondogatta. Keresett, kutatott ő utána, félve titokban, nehogy nyomára jöjjön valaminek a családjá, de minden lépése hiábavaló volt. Horváth Gyuri eltűnt nyomtalanul. Fájt szívének, de bele kellett nyugodnia.

Edes gyermeke volt Horváth, de sohasem tudta senki. Anyja, jóval a gyermek születése előtt eltávozott még a városból is nehogy gyanuba fogjanak a rossznyelvű pletykázók ártatlan embereket, tönkretegyenek családi boldogságokat.

Sebőnek is ritkán jutott eszébe a kérdés:

— Hol lehet az az asszony? Egyszer hallott csak felőle. Mikor a fiut titokban elhelyezte anyja helyett

Kimondotta. Elhallgatott, s feleletet várt.

Az öreg Sebő pedig halálságadtan felelt:

— Ettől félttem régem. Mióta észrevettem, hogy érdeklődnek egymás iránt és nem találtam módot szíjjelszakítani kettejüket, azóta sok gondteli napot élttem keresztül.

Horváth értelmetlenül, nyitott szájjal nézett fel Sebőre.

— Értsen meg kedves Gyuri! Nem lehet. Ne is kérje. Nem lehet. Mondjon le róla. Kivájon érte cserébe akármit, akárennyit, de Editet ne kívánja. Nem adom. Nem adhatom. Soha.

Az utolsó szavakat szinte harsogó kiabálással mondta Sebő, minden szaván az a borzasztó rémület érzett, amit a Horváth kívánsága váltott ki lelkéből.

— Értse meg hogy ez lehetetlen. Utazzon el, menjen Amerikába, Afrikába, vagy akárhová, adok pénzt, amennyi szükséges, csak a leányom iránti szeretetéből gyógyuljon ki.

— De miért? Mi az akadálya kérszem teljesülésének? Nem értem önt.

— Nem mondhatom meg.

— Nekem nem szabad tudni?

— Nem.

— Tehát csupán azért vonuljak vissza, azért mondjak le a leánya szerelméről, mert ön igazgató ur azt mondja, nem lehet az enyém, nem adja. Minden megokolás nélkül. Nem nagyon érthetetlen ez így?

— De mit tegyek?
— Magyarazza meg kérem ...
— Nem lehet, nem lehet ...

Az öreg Sebő sokszor egymásután mérte végig hosszabban lépteivel dolgozószobáját. Arcáról nehéz cseppekben folyt le a veríték, isszonyatos kinlódáson ment keresztül lelke. Mit tegyen? Megmondja ennek a szerencsétlen fiúnak az igazat, vagy hazudjon? Hazudott volna inkább talán, ha eszébe jut valami elfogadható hazugság, de nem jutott, és Horváth sürgette:

— Személyes ellenszenvről van szó?

— Nem, nem ...

— Másnak szánta a leányát?

— Nem, nem ...

— Hát akkor?

— Istenem, Istenem, mit tegyek?

— Ki a vetélytársam?

— Értse meg: senki. Hiszen én szeretem magát. Editet se szántam senki másnak, de ...

— De?

— Ember értse meg, nem lehet az ön felesége.

— Nem értem. Miért?

— Miért? ... Hát azért, mert maga az én fiam, ... az én édes fiam ...

Az öreg Sebő lehanyatlott székébe. Kezébe temette arcát, talán a könnyei is hullottak. Szinte öntudatlanul várta, mikor szólal meg mellette Horváth, mikor kéri számon szerelmes álmai ily kegyetlen széttagosását. És mikor végre fel-

A jó munkát felesleges dicsérni!

bátorkodom felhívni a nagyközönség becses figyelmét évek óta fennálló és a legjobb felülmulja a helyben működő hasonló tisztítókat. Ennek alapján és ruhafestő vállalatomra, hol is a legjutánycsabb árban öt napon belül lesz minden elvállalt munka eszközölve, minden rongáló anyag mellőzésével. Ingek, gallérok, kézelők tükörfényesre tisztítatnak és rugékony hajlékonyságot kapnak, úgy hogy a nyakat kellemesen érinti. Midőn t. megbízóimat a fenti sorok szives figyelembe vételére felhívom, vagyok kiváló tisztelettel:

De mert jelenleg egy oly vegytisztító gyárral léptem összeköttetésbe, amely a jelenkor legjobb gépeivel van felszerelve, ennél fogva a nálam készült munka kivitelezésével a helyben működő hasonló tisztítókat. Ennek alapján és ruhafestő vállalatomra, hol is a legjutánycsabb árban öt napon belül lesz minden elvállalt munka eszközölve, minden rongáló anyag mellőzésével. Ingek, gallérok, kézelők tükörfényesre tisztítatnak és rugékony hajlékonyságot kapnak, úgy hogy a nyakat kellemesen érinti. Midőn t. megbízóimat a fenti sorok szives figyelembe vételére felhívom, vagyok kiváló tisztelettel:

Kálosi M. gőzmosó és vegytisztító intézete
Molnár István-utca 2.

ven, ott huszezer sebesült, emitt csak öt. S ezek közül hány vergődik tehetetlenül a csatatéren, kinjaitól gyötörve, segély nélkül, gyengülő kezével tapasztva be vérző sebé, holott ha az embertársai könyörületesebbek lettek volna béke idején s a Vöröskereszt magasztos intézményét támogatják, talán kigyógyul a tábori kórházban, mely felett a vöröskeresztes fehér zászló leng.

A hazáért meghalni ugyan dicsőség, de kötelesség is. Ellenben a vérző sebesülteket ott hagyni a halál torkában, vagy elégtelen segítségben részesíteni, ez nemzeti szégyen volna. Aldoznunk kell erre is pénzt!

A segítségnyújtók egész táborára lesz szükség. Ápolókra, ápolónőkre. Sok, rengeteg sok kötöszere és gyógy-szerre.

A keresztüllött, átszurt ágyugolyóktól szétépett katonák ezrei meg ezrei kerülhetnek a mostani háborukban a Vöröskereszt egyet kórházaiba.

Apák és anyák, testvérek és hitvesek a messze távolból mikép sies-senek segítségükre? Ki kellene mosni az egyik katonának a sebet, a másikkal a homlokán tátongó mély vágást. Ép úgy azt a csapatot is se-gélyben kellene részesíteni, mely vé-reben fetrengett már akkor, mikor a rohanó ágyuk, a vágató tüzerütegek lovai összetörték csontjaikat.

S legnagyobb részüket ki lehetne gyógyítani, ha az emberek pénzt ál-doználának erre a nemes célra.

Ózveg anyák, kicsi gyermekek nem vesztenék el gondozóikat, míg így ezeknek rongyokban burkolt se-bei elüszkösödnek. Seblázt kapnak s elpusztulnak.

A XIX. század második felére esik a krími háboru, amelybe csak Anglia egyedül, kinek pedig alig van szárazföldi hadserege, 25,000 katonát küldött. 1854 szept. 20-án vívták meg az almai véres csatát, melyről Páris-ban egy gyönyörű hidat neveztek el.

Az angolok katonái kórházaikat a tenger partján állították fel s még javában bömöltek az ágyuk, ropogott a puska s máris megteltek sebesülte-kkel a kórházak. Szenvedéseik fe-llett vigasztaló menyei angalként egy leány állott, aki fáradhatatlanul fog-lalatoskodott velök. A neve miss Flo-rence Nightingale. Angol leány volt, aki azt vallotta, hogy azért van ér-ző szíve az embernek, hogy a szenved-őkön segítsen. Ez a leány azt a megdöbbentő tapasztalatot szerezte ott, hogy ápolás hiányában több em-ber halt meg, mint amennyi a csata-téren elesett. Ezért ápolónői képző-

egy nevelőintézetben, akkor megírta az anyának hol a fia, melyik intézetben. De a gyermek sorsát tovább anyja intézte, — volt miből, hiszen bőkezűen gondoskodott róla a fii születésekor Sebő. Mikor pedig látta, mily szép tehetségű a gyermek, az érettségi után apró fiai mellé vette házitánitónak.

— Hadd legyen mellettem . . . De arra nem is gondolt soha, hogy ily szerencsétlen véget fog élni, titkolt apai szeretete.

Az öreg Sebő reménye a leányt illetőleg azonban valóra vált.

Édit lassan — lassan beletörődött a változhatatlanba, látta, érezte, mily szeretetteljes gyengédséggel veszi körül az ura, igyekszik kitalálni még a gondolatát is, idővel elfeledte Horváthot, el a szép szerelmes idillt mikor pedig már kisleányát ringathatá karján, s annak apró, nevető szeméibe nézhetett bele, akkor már igazán csak a fiának és az urának élt.

Megosztotta magát közöttük. Szerette az urát, imádkozta a fiát, s tökéletesen elfelejtette a multat. Ha néha — néha eszébe is jutott Horváth Gyuri, s eszébe a kérdés, mi lett belőle, kisleány hangja, az ura hívó szava feledtetett minden egyébben.

Boldog volt Edit és meglegedett. IV.

A végrehajtó hivatalos helyiségében, elnyitott, piszkos faladából kiszedett, kopottas tárgyakat árvereztek. S amíg

intézetet állított fel és azt saját maga vezette.

Dunant Henrik erről értesült s a solferinói csatatéren ugyanezt tapasztalta. „Emlékezés Solferinóról” című művében írja:

„Ezrekre ment azok száma, akik 1859. június 24-én elpusztultak a kórházakban, mert nem volt elegendő orvos, nem volt kellő számú ápoló, nem volt helyiség elég. Kimondhatatlan nyomorúságot, szenvedést és gyötrelmet enyhítettek volna, ezreit a katonáknak menthették volna meg, ha kielégítőbb az egészségügyi szervezet.”

Ez a Dunant indítványozta, hogy önkéntes társulatokat alakítsanak béke idején a sebesültek ápolása és ellátására.

Ez a könyv nagy hatással volt az emberekre és Dufour sveici tábornok elnöklése alatt értekezletet tartottak ez ügyben. Ennek eredményeképpen 1863 okt. 23-án szintén Genfben megalapították a nemzetközi Vöröskereszt egyesületet. Az erről szóló ugynevezett genfi egyezmény tartal-mát röviden így foglalhatjuk össze:

Minden államban országos egye-sület alakul, melynek feladata lesz, hogy háboru esetén minden hatalmá-ban álló eszközzel a beteg és sebe-sült harcosok segítségére és ápolására siessen és közreműködjön a hadsere-grk egészségügyi szolgálatában. E feladatához képest korlátlan számban fiókegyesületeket alakít s a tagok ál-tal a gyógyító eszközök, kórházak költségeire pénzt gyűjt; továbbá ön-kéntes betegápolókat nevel, háboru esetén már szervezeten vonul ki a harctérre, Vöröskeresztes fehér zászló alatt; az egyesület személyzete is Vöröskeresztes fehér karkötőt kap minden országban (Törökországban vörös félholdast) ezek az országos egyesületek nemzetközi értekezletet tartanak s tapasztalataikat a genfi bizottság által közlik egymással.

A Vöröskereszt egyet azóta min-den országban megalakult. Nálunk véglegesen 1881-ben; a „Magyar Or-szágos Segítő Nőegylet” a felséges királyi pár legmagasabb védnöksége alatt átalakult a „Magyar Szent Ko-rona Országainak Vöröskereszt Egy-letévé.”

Városunkban is van fiókegyesü-lete, mely egyesület most az Erzsé-bet kórházban az agilis igazgató vezetése alatt ápolónői tanfolyamot nyitott, melyre városunk intelligens eleme jelentkezett és ki akarja részét venni a humanitarius munkából. Mert ha már nem áll módunkban nekünk,

lassan gyült be az árából az a néhány korona, amit értek a rongyok, addig én olvastam az öngyilkosnak hátrahagyott levelét:

— „Tekintetes Urak! Önök urak. Én is az voltam valamikor, addig anig le nem törtem. Itt, a város határában főbelöttem magam. Van még tíz korona a zsebemben. A iádatom árverezték el a tartalmával együtt. Van benne két fénykép, azokat égessék el, ne lássa senki, kit ábrázolnak. Nekem nem volt szívem hozzá. Az árverési összegből és a tíz koronából vegyenek egy olcsó koporsót, református pap mondjon imát felettem egy elhibázott életről, a meg-marandó pénz pedig legyen a szegényeké. A nevemet nem tudja senki.”

A két képet bedobtam a kályhába, s megvartam míg elégték.

A református pap imát mondott egy elhibázott életről.

A Horváth Gyuri tragédiáját pedig sohasam tudták meg többé azok, akiket ez talán fájdalmasan érintett volna.

Avagy miért ne lenne ez a törté-nete annak a szerencsétlen öngyilkosnak, akinek hulláját vérben fagyva találták meg a város határában, mellette a ko-pott ládával, a ládában levéllel.

Ki tudja, micsoda elhibázott élet utolsó akkordja volt az a revolverlövés, amely kioltotta életét, s hagyatékát a végrehajtó elé vitte a hivatalos szobába.

egy ország polgárainak a véres há-borukat eltörölni, legalább teljes erőnk-kel azon legyünk, hogy azok borzal-mait enyhítsük!

Megy a hajó...

Naplójegyzetek a President Grazról.

Írta: Roboz Hugó.

Csöndesen, halkan fodrozódik ki-vül a tenger tükre. Mélyen, messze a tengeren járunk. A kerek kis abla-kokon át bekéklik ide, a hajó szalon-jába a tiszta, felhőtlen ég. Egy sereg dáma ül az apró puffokon, valami eg-zotikus parfümmel szolgál egyikük — éles, erős illattal, mi a nyárra, a forró augusztusi estékre emlékeztet. Lenn, a hallban a hajó zenekara muzsikál. Néhány ódon valcer, néhány a berlini brettlin már elnyűtt nótá s azután si-mán s szinte hihetetlenül lágyan föl-sír a hurokon valami szláv melodia. Idebent közöttünk egy orosz diáklány ül. Szőke és nagyon fehér arcu. Csak a szeme tüzen villan nagyon sok erő. S előbb csak dudolja, azután egyre növekvő zengéssel éneklis is a szláv nótát. A kicsi szalonban egyszerre csönd lesz. A szó, amit mond, idegen nekünk, de minden szóval ahogy bugy-gyan a dallama — úgy érezzük, hogy valami könnyes, szent fájdalom mu-zsikál a szívünkben. Ugy tetszik: mintha valami fojtós csukló sirás volna az a nótá s mintha a puha, ellágyult accentusok mögött kipirult arcokat látnánk, sok égő, nedves szemet. És én úgy látom: ebben a percben a szőke és nagyon fehér arcu orosz le-ánynak a szemepillája mögöl meg is ugrik egy könnyecsepp.

S muszáj ebben a percben haza-gondolni. Egy-két negyedóra s azután lassan-lassan elsötétül majd Ujhely-ben majdnem mindenik ablak. S el-csittultan — ép hogy alig hallja az ember — veszi a lélekzetét az a csöpp város. Hét napnyira vagyok ma este onnan és ilyen messziről elfelejt az ember mindent. Minden kicsinyes s poltron ambiót és eszembe se jut: a kevélykedő gesztusok és a sok ha-zug és önteli póz mögött mennyi je-lentéktelen érték lapul meg. Csak ér-zem: annak a kicsi városnak a szive-veése a lelkemig ér és valami forró, szelid indulat bugygyan végig a vére-men a gondolatra: én is a fia vagyok.

Ütünk a dohányzóban. Bejön egy német paraszt. Rövid makrapipa a szá-jában, fényesre vikszelt csizma a lá-bán és a rövid kabát ép úgy panyó-kára vetve, mint a mi parasztjainkon vasárnap délután. S az egyik kezében ott lóg egy írógép. A stewardot meg-kéri: engedje meg, — bár a biletája más felé szól — hogy leülhessen. Az-után odatelepedik az egyik íróasztal mellé, maga elé teszi az írógépét és kopogni kezd. És kopog üzleti levele-ket másfél órán át. Curslad tájáról való a német, egy egyszerű s jámbor falusi ember és Curslad arról nevezte-s, hogy ott minden talpalatnyi földön gyöngyvirágot és rebarbarát ter-mesztenek. Angliába és Japánba száll-itják és az anglus, aki a rebarbarát veszi és a japán akinek a gyöngyvi-rág kell — megköveteli, hogy írógép írja a neki szóló levelet. A cursladi paraszt — bár az arany kezdi már-már felvetni — megtanul hát a Re-mington masinával banni. És micsoda szomorú, fájdalmas kontraszt: nap-nap után ott tanítgatunk a fedélközön néhány falusi magyart arra, hogy a nevüket le tudják írni, mert máské-ülönben be nem eresztik őket a yankee.

Az egyik sarokban — végignyulva egy sézlonon — ott hever egy asszony és félve, figyelmes gyöngédséggel ku-porodik melléje a férfi. Semmi sincs annak az asszonynak az arcán, ami egy percre is elébe állhatna az ember érdeklődésének. Csak a szája olyan nagyon finom, olyan nagyon keskeny,

mint tán épen a dheridán asszonyé egy Gainsborough portrén, a férfiare fáradt és összetört. A szeme félve hu-nyorgat és a szája szöglete mellől sok keserű, fájó emlék beszél. S mondja — dehogyan mondja, szinte sugja az asszony fülébe:

— Mindenért bőven fogok fizetni. Érted: mindenért és bőven.

Ez a pár szó, így magyarul mondvá s pláne tudva hozzá azt is, hogy a nő egy ösmert pesti demimonde és a férfi egy sokat emlegetett fiatal orvos, — akkor már is ott áll előttünk Le-sage sánta ördöge és két lélek felől leszedi a fődelet. És meztelen látjuk két ember élete történetét.

És tarka összevisszaságban — épp úgy, mint a hajóstársaságok plakát-jain szoktuk látni — ül együtt a ki-csi szobában a társaság. Egy kedves, ulevetős szemű német leány nagyokat kacag. A tiszta fehér fogai mögött meg-megvillan az arany plomb és friss, fehér az arca bőre. Tán épen Kreefeldről való a kis fruska, mert soha annyi szép lány — s mind friss, jószagu és hihetetlenül finom a kezük — mint amennyit együtt találtam egy októbervégi estén a szögletes és kicsiny kreefeldi piacon. És ennek a német lánynak a szeme most huszfelé nevet és egy bécsi uhlánus főhadnagy — ő mondja, hogy az s azt is, hogy nőszülni megy Amerikába — hozzája hajol és valamit mond. A lány megrázza a fejét, a szőke hajtincek huncutul táncolnak rá a homlokára. Az ober-leutnant ur feláll, csettint az ujjával s így mondja: — azt a kutyafalát.

Hát már az egész világ magyar? Csöndes, egykedvű napok. Messze, mindenfelé csak a tenger vize és az égen mindig ott lógnak szürkén, piszkosan a felhők. Sehol egy tenyéryn kékség. A szél nap-nap után erőse-ben cibálja a hajónkat és a messzi végeláthatatlan vízről egyre tarajosabban csap föl a hullám a hajónkra. Unottan betűzgetjük a marconigramokat és már belefásultunk az izgalomba, amint tippeljük: — fölgüllad-e a balkáni puskaporos hordó tüzen az egész Európa? És amikor ugyancsak kevé-lyen kell ágálnia mindannyiunkban a nemzeti öntudatnak, én — mely szörnyű bűn, mely levezelhetetlen gonosztett, — letagadtam, hogy Hor-vátország hozzánk tartozik. A ment-ségemül szolgáljon az az egyetlen kroat, aki velünk utazik. Kedves, jó-képű fiatal ur. A kemény ingmelle úgy ragyog, mint az afrikai gyémánt. A kravatlíját — nincs az az ünnepezt szerelmes színész, aki művészbiben kösse, mint ő. A ruhája valamelyik himnemben dolgozó Paquin remeke. Csupa ötlet, csupa elragadó elegancia. És tovább minden ízében, a legapóbb részletig külsőre úgy néz ki a horvát ifju, mint a régi divatlegendák welszi hercege. És a tabledonál, amikor egyszer — finom, izes csemegeként — sült krumplit szervizáltak föl, az én ifju kroatom a sült krumplit ha-jastul ette meg.

És én kénytelen-kelletlen — va-lami fájó, mélabus guny rejtőzött a tréfáló hang mögött — odafordultam a német szomszédomhoz:

— Nem, uram. Tévedtem az előbb. Horvátország nem tartozik hozzánk.

Egy napnyira vagyunk Hoboken-től. Tíz hosszú nap maradt el mögöt-tünk, ma megyünk neki az utolsó éjszakának s mire ezek a sorok nyomdafestéket látnak — tán már megint a hajón ülök — visszafordít talán a háboru. És ma este megint zümmög az orosz lány nótája. Csön-des, halk zsongással adja a korust hozzá egy sereg dáma, meg egy sereg ur. Ma este már nem mosolyog egyet-len arc sem. Mintha valami bágyadt, fájdalmas nostalgia borulna mind-annyiunkra. És eszünkbe jut — a föld, melyre annyi könnyünket sirtuk, a föld, amelyre való minden emlékün-kben a fiatalságunk muzsikál vissza. És rá kell gondolnom: — adassék üdvözet minden jó emberemnek.

Apró riportok.

1 Az ujhelyi husbárók. Vagy egy évvel ezelőtt komoly és éles hadjáratot folytattunk ennek a lapnak a hasábjain az ujhelyi mizériáknak egyik legveszedelmesebb, egyik leginkább elevenbe vágó fajtája: az élelmiszerekkel és különösen a hussal üzött lelketlen uszora ellen. Hogy miért nevezük ezt speciálisan ujhelyi mizériának, holott jól tudjuk, hogy a drágaság és nevezetesen az élelmiszerdrágaság ebben a szegény országban, sajnos, mindenütt és mindig aktuális téma, annak az a magyarázata, hogy a közönség hangos panasza sehosem annyira jogosult ebben a kérdésben s másrészt a hatóságok sehol sem indolensebbek, mint a mi drága, — és pedig igazán a szó szoros értelmében: „drága”, — Ujhelyünkben.

Annak idején volt itt, ha jól emlékszünk, valami próbavágás, de úgy nevezett negatív eredménnyel végződött, ami alatt magyarul azt kell értenünk, hogy az illetékes körök minden alaposabb körültekintés nélkül rendezték ezt a fontos aktust, a vágatást olyan szakértőre bízták, aki maga sem sokat „szakértett” a dologhoz s így aztán a levágott marhának a husa tényleg nem sokkal került kevesebbe, mint ahogy a húst az ujhelyi mészárosok abban az időben árulták.

A város, úgy látszik, ezzel az egyetlen próbával a lovagiasság szabályai szerint örök időkre elintézték tekintette az ügyet, viszont az ujhelyi husbárók annál inkább vérszemet kaptak s meg kell mondanunk, hogy amit ez időszerint a husárok művelnek, az egyenesen égbekiáltó.

A helyzet az, hogy amíg a marhának és majd minden élő állatnak az ára napról-napra, hétről-hétre esik, addig a husbáróknak eszükbe sem jut egy fillérrel is leszállítani a hallatlanul felszámolt husárok, sőt újra és újra felemelik azt minden lehető és lehetetlen alkalommal. 172—176—180 fillér egy kiló murhahus, (aminek a fele csont); a borjuhust már szinte meg sem lehet fizetni. Bizony, Karácsony ünnepén is meg kell gondolnia a szegény embernek, ha húst akar a fazekában látni.

Ezeket az állapotokat tovább tünni már nem lehet. A husbáróknak most már igazán mentségük sem lehet, hiszen kétségtelen, hogy eddig sem vesztettek az áron, hát mért nem szállítják le most azokat, ha ők a marhát olcsóbban kapják? Kötelességünk ismét a legerélyesebben akcióba lépni a borzalmasan elfajult husuzsora ellen.

Ezekben a sorokban csak felakartuk hívni a figyelmet akciókra; közelebbről azonban szakszerűleg és adatokkal fogjuk bizonyítani az ujhelyi husbárók telhetettségét. Cikkeinket pedig a legnyomatékosabban ajánljuk a város vezetőségének figyelmébe, hogy azok alapján most már igazán álljon a sarkára és vessen véget ezeknek az állapotoknak. Ezzel a cselekedetével igazán el fogja érni a város egész közönségének háláját és elismerését; sőt hosszú idő után még a népszerűségben is megfürödhetik, amiből eddig bizony ritkán vehette ki a részét.

2 A tokaji bor Amerikában. Szeptember havában a világ összes kereskedelmi és iparkamarái kongresszust tartottak Bostonban. Ezen a világgongresszuson képviseltette magát a kassai iparkamara is, amelynek elnöksége oda is utazott. Az elnökség úgy látszik, azt az elvet tartotta, hogy magyar ember még vendégségbe sem megy üres kézzel. A kiküldöttek vittek magukkal egy láda tokaji bort, hogy így nem csak ajándékkal kedveskedjenek az amerikanusoknak, hanem egy hatalmas kereskedelmi tényező előtt hirdessék és terjesszék a hegyaljai borok világhírét. A hatás nem is maradt el. J. Russel, a bostoni kamara elnöke, akihez dr. Siposs Aladár kassai kamarai titkár az ajándékot eljuttatta, most a következő levelet intézte dr. Siposs Aladárhoz:

Nagy örömmel vettem szíves és kedves levelét s utóbb a láda tokaji bort, melyet Ön és társai szívesek voltak részemre felajánlani. Tegnap este válogatott társaságban felnyitottam egy üveget és valóban igazolva láttam, miért nevezik a borok királyának. A legnagyobb mértékben tudom becsülni az ajándékot, még inkább szívességüknek kedves kifejezését. Nagyon sajnálom, hogy lehetetlen volt szíves figyelmükkel Taft elnököt meglepni, de biztosítani vélem Önöket arról, hogy értesülni fog az Önök figyelmességéről és előzékenységről és bizom benne, hogy módját ejtethem miszerint a szép ajándéknak legalább próbája eljusson hozzá. Remélem, hogy szerencsém lesz találkozni Önnel és elnökével vagy ebben az országban, vagy az önkömben és személyesen fejezhetem ki köszönetemet önöknek ezért a figyelmes és kedves tényért. Biztosíthatom Önöket, hogy teljességében tudom azt értékelni és úgy Önöknek, mint társainak mindenkor szerencsét és sikert kívánok az életben.

Ez a levél, míg egyrészt kiáltó cáfolata a maga kedves és meleg hangjával a sokat emlegetett amerikai udvariasságnak, másrészt a legnagyobb dicsérete a hegyaljai boroknak. A kassai kamara elnöksége pedig a maga udvariasságával tényleg bizonynyára kitűnő szolgálatot tett a hegyaljai elsőrangú borok kivitelének is.

Miért kedvelik

a háziasszonyok annyira a „Valódi” kassai Franck-ot? Csak is a finom, erőteljes és az aranyárga kávé miatt. Ép úgy a felül nem mult kiadósága is az, mely a legértékesebb kávépótlék-ká teszi. Védjegye a „kávédaráló”.

HIREK.

Az iparkiallítás megnyitása.

— Ünnepe a városházán. —

— dec. 24.

Vasárnap délelőtt nagyszámú érdeklődő jelenlétében nyitotta meg Dókus Gyula alispán és Farkas Andor polgármester a városháza tanács-termében rendezett iparos tanonc és segéd munkaiállítást. A megnyitást Hericz Sándor ipartestületi elnök üdvözlő szavai előzték meg, ki érdeklően ismertette a kiállítások célját, eredményét, anyagi és erkölcsi hasznát. Dókus Gyula alispán betegsége miatt csak kissé később jött s azért helyette Farkas polgármester nyitotta meg szép beszéd kíséretében a kiállítást. Kifejtette beszédében, hogy a város előjáróságának kötelessége figyelemmel kíséreni az ipar fejlődését és azt tehetsége szerint elősegíteni. Reméli, hogy ez a kiállítás is hozzá fog járulni az ipar fejlesztéséhez.

Grünbaum Simon a kassai ipar- és kereskedelmi kamara képviselőjében szólt fel s vázlatosan ismertette ipari kivitelünket, amely bizony ez idő szerint alig egy harmada a behozatalnak.

Ezután az időközben megérkezett Dókus Gyula alispán tartott igen szép beszédet az iparosokhoz, buzdítva őket, hogy fejlesszék izlésüket, műveltségüket, hogy a magyar ipar termékei is méltó helyet foglalhassanak el a világkereskedelemben.

A megjelentek végignézték ezután a kiállított tárgyakat, melyek között az asztalos, csizmadia, cipész, órás, cimpfestő, kádár, kovács, nyomda, kocsifényező, kárpitós, bádogos, szücs, rézműves, bádogos, kerékgyártó, szijgyártó, vasbutor és sütő ipar remekbe készült prouktumai szemléltethők. — Minden egyes iparág a lehető leg szebb termékét állította ki s igazán élvezetet szerez azok megtekintése.

A kiállítás december 31-ig marad nyitva s d. e. 8—12, valamint d. u. 2—5 között beléptidj nélkül megtekinthető. Az egyes kiállított tárgyakat a rajtuk feltüntetett ártért meg is lehet venni s igazán merjük buzdítani a közönséget, hogy nézze végig ezt a kiállítást, melyben sok olyan szép tárgy van, amely bátran felveheti a versenyt a külföld hasonló produktumával.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnepek miatt csak kedden, f. hó 31-én este jelenik meg a szokott időtájban.

— Az ujvári üdvözlések megváltása. A Zemplén régi tradícióihoz hiven, ezuttal is kéri a közönséget, hogy az ujvári üdvözlések megváltásával álljon most is a jótékony érdekek segítségére.

— A Szabad Liceumban esőtörtökön, karácsony második napján d. u. 5 órakor Gyarmathy Dezső, Konstantinápolyban élt hazánkfia tart előadást vetített képekkel Konstantinápolyról. Kit ne érdekelné annak a valaha hatalmas, ma beteg nemzetnek, a tenger kék vizében, a nap sugarában, biborfényben fürdő fővárosa. A töröknek a mienktől merőben különböző életmódja, szokása. Ehhez hozzá kell még tennünk azt, hogy az

előadó a mostani háboru ideje alatt is lenn tartózkodott Konstantinápolyban, s bizonyára sok érdekes epizódot tud elmondani arról. A közönség figyelmébe ajánljuk ezt az érdekes előadást.

— Eljegyzések. Deteki és tengerfalvi Meczner Tibor vm. t. aljegyző f. hó 25-én tartja eljegyzését négyesi Szepessy Kálmán os. és kir. kamarás honvédőrnagy leányával, Annussal. Az eljegyzési ünnepély a menyasszony nagyszülei Meczner Béla ny. főispán, főrendiházi tag házánál szűkebb családi körben lesz megtartva.

Weisz Jenő bor- és szesznagykereskedő Gálszecsőről eljegyezte Deutsch Malvinkát, Deutsch Adolf helybeli hordógyáros leányát.

— Az elmebeteg karácsonyfájára a következő adományok érkeztek: Hermann Géza 5 kor., Matolay Etale, dr. Kasztriner Árpád 2—2 kor. Kun Sománé ruhaneműt adományozott az elmebeteg részére. Fogadják az adakozók az igazgatóság hálás köszönetét.

— Uj ügyvéd. Dr. Grosz Miklós az ügyvédi vizsgát sikerrel letette s irodáját itt Ujhelyben fogja megnyitni.

— Czirbusz Géza és az ujhelyi közönség. A magyar tudományos világban alig van ma aktuális és többet emlegetett név, mint dr. Czirbusz Géza egyetemi professzoré, az ujhelyi főgimnázium volt népszerű tanáré. Czirbusz dr., mint köztudomásu, legutóbb egy nagyszabásu geográfiai munkát adott ki, amely körül nagy tudományos kavardás keletkezett az ellentétes nézetet levő geografusok között. Czirbusz ugyanis a maga ismert szókimondásával és elevenbevágó stílusával csipkedte meg az egyik geográfiai irányt és annak képviselőit, amiért viszont őt is sok támadás érte. A tudományos vita, melyben Teleky Pál gróftól elkezdve élénk részt vesznek majdnem az összes magyar földrajz tudósok, már hetek óta folyik, még pedig meglehetősen szenvedélyes hangon. Legutóbb a Magyar Figyelő e havi számában jelent meg heves támadás Czirbusz könyve ellen. A tudós egyetemi tanár, aki a fővárosi lapokban eddig csak rövid nyilatkozatokat tett az őt ért támadásokról, most kimerítő és alapos cikkben válaszol bírálóinak és ezt a cikket hozzánk küldötte meg karácsonyi számunkban való közlés végett. Mint cikkében mondja, Ujhelyben töltötte tanári működésének jó részét, itt ülte meg munkásságának 30. évfordulóját is; azért akar az ujhelyi közönség előtt kimerítően nyilatkozni a könyve körül támadt kavardásról. Sajnos, a terjedelmes cikk csak a mai napon, lapzártakor érkezett hozzánk s így teljes lehetetlenség volt annak mai számunkban helyet szorítani. Közlését tehát csak jövő számunkban kezdhethjük meg, a felkavart tudományos közvéleménynek bizonyára élénk érdeklődése mellett.

— Esküvő. Lukács Herman helybeli kereskedő ma tartja esküvőjét Nyiregyháza Frieid Nellivel.

— Családi estély. A sátoraljaui helyi Izs. Nőegylet választmányja elhatározta, hogy folyó hó 31-én (Szilveszterkor) a „Magyar Király” szálloda nagytermében családi estélyt rendez. Belépődíj: Személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona.

TUBERIN

ÖRKÉNY

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekszünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rekedtség, meghűlés, megfázás és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőségek által javasolt **TUBERIN** egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból:

Diana-ágyószertár, Budapest, Károly-körút 5. szám

HIRDETÉSEK.

Angol malaczkok

eladók Besseney Zénónénál (Sárospatakon) választott korokban darabonként 20 korona.

Tölgyfa-lécz

27x27 cm 11000 drb. l. — m. db.-ként 4 fill.
15000 „ 1.25 m. „ 5 fill.

Szőlővessző,

kerítés czélokra stb. alkalmas, azonnali leszállításra ajánlatik. Bővebbet Alberti Richard fatermelő Budapest, VI., Bajza-u. 34/c.

Vendéglő és korcsmai berendezés nagy gramofonnal és egy új jég szekrényvel szabad kézből eladó.

Főlvilágosítást ad

a kiadóhivatal.

Karácsonyi ajándéknak

legalkalmasabb illatszerek (parfümök) eredeti üvegekben és üveg tokokban

1 koronától 18 koronáig,
kimérve grammonként
6 fillértől 10 fillérig.

A legdivatosabb

centifolia rózsaparfüm

üvegenként 5, 6, 9 és 14 kor.-ig,
kimérve grammonként
10—15 fillérig kaphatók a

Szt.-Antal gyógyszertárban

Sátoraljaiújhely, Széchenyi-tér.

2 csikó tartását melyik megbízható gazdaság vállalná?

Sürgős értesítést kér

Dr. Besseney Zénó,
Sárospatak

Eladó

Tállyán, a Bányászon levő elsőrendű 5 hold szőlőkert, évi termés 50—80 hordó kitűnő minőségű bor;

a Kálvin-téren levő 3 szobás lakóház, konyha, pincze, borház sajtókkal együtt és nagy kerttel; egy különálló borpincze 140 hordó bor részére, jutányos árral eladja a tulajdonos:

Pavlovsky Simon

Tállyai lakos.

— Az elhagyott gyermekek karácsonya. Megható képe volt vasárnap délután az állami iskola egyik termének, hol az elhagyott gyermekeknek gyújtott karácsonyfát a szeretet s adott nekik meleg ruhát, cipőt, gyümölcsöt, édességet a könyörületeség. A ragyogó karácsonyfa körül voltak felhalmozva azok az ajándékok, melyeket részint természetben, részint vásárlás útján gyűjtött össze néhány nemesszívű ujhelyi hölgy. Bernáth Aladárné intézett szép kis beszédet az elhagyott gyermekekhez s azután megkezdődött az ajándékok kiosztása. És azok a könnyűcseppek, melyeket a hála és szeretet csalt elő az árva gyermekek szeméből, minden gyémántnál többet érően jutalmazza meg a nemesszívű gyűjtők és adakozók áldozatkészségét. A gyűjtés jegyzékének folytatását itt adjuk:

Dr. Hornyay Béláné és Dókus Lászlóné gyűjtőivén: Fornszek Béla, Dókus Lászlóné, Chudovszky Mórinné 10—10 kor., Kinesessy Péter, Widder Gyula, Dókus Gyula, Malonyay Ferencné 5—5 kor., Szt. Antal nevében 4 kor., dr. Bajusz Ernőné 3 kor., Langerman Károly, Fekete Elek 2—2 kor., Kottán Györgyné, Miklóssy István, Oppitz Sándor 1—1 kor., Bernáth Boró 40 fill., összesen 64 kor. 40 fillér. — Farkas Andorné gyűjtőivén: Lányi Jenő 10 kor., Farkas Andorné 4 kor., Schmidt Lajos, dr. Tóth Alajos, dr. Fried Samu, Legeza Jánosné, Moldoványi Gézné, Kádár Gyula, Csizy Béláné, Kérészy Gyuláné 2—2 kor., Szteló, Vajda József, Nagy M. Géza, Székely Imre 1—1 kor., összesen 34 kor. — Ambrózy Margit gyűjtőivén: gróf Wallis Gyuláné 10 kor., Guttman Mórinné 5 kor., összesen 15 korona. — Hericz Sándorné és Főző Józsefné gyűjtőivén: Csernyiczky István 3 kor., Herman Géza, Ligeti nővérek 2—2 kor., Fischer Hani, Polgárné, Olvashatlan aláírás, Balassa József, Blumenfeld Jenő, Grünzweig Márk 1—1 kor., Deutsch Mórinné, Olvashatlan aláírás 80—80 fill., Kleinné, Blumenfeld, Klein József 60—60 fill., Haltenberger Béla, dr. Davidovits Jenő 50—50 fill., G. S., Bauer Antal, Markovics, Róth Mór, Deutsch, Schwarcz Ignác, Zubay György, Jozefovits Józsefné 40—40 fill., Hercz Kálmán fia, Olvashatlan aláírás, N. N. 20 fill., N. N. 10 fill., összesen 21 kor. 30 fillér. — Özv. Isépy Istvánné gyűjtőivén: Schulez Aurél, Lábos Béla, Lábos Béláné, Isépy Istvánné, Sipos Ilona 1—1 kor., összesen 5 korona. — Juhász Jenőné gyűjtőivén: Molnár Gyuláné 5 kor., Pintér István 3 kor., összesen 8 korona. — Hönsch Dezsőné gyűjtőivén: Hönsch Dezsőné 5 kor., ifj. Hönsch Dezső 2 kor., összesen 7 korona. — A természetbeni adományokat lapunk legközelebbi számában közöljük.

— Furfangos mézáros. Mezőlaboreról írják: Egy mezőlaboreró mézáros vett egy ottani gazdától 120 koronáért egy üszőt, melyet másnap le is vágott. Még aznap felkereste az eladót és bizalmasan elmondta neki, hogy az üsző ragályos betegségben szenvedett s azért a felét el kellett ásnia s kérte a gazdát, hogy térítse vissza a vételár felét, 60 koronát, mert ha a hatóság megtud valamit, abból nagy baj lesz. A megijedt parasztember felült a mézárosnak s visszafizetett neki 60 koronát. Később azután felvilágosították s család miatt feljelentette a furfangos mézáros.

— Emberölés gondatlanságból. Alsócsernye községben tragikus eset játszódott le vasárnap, mikoris a vétkes gondatlanságnak egy emberélet esett áldozatul. Mata Pál alsócsernyei lakos vadászatra indult s utközben találkozott Krivda Györggyel, ki a Matánál levő puskáról azt állította, hogy az rossz, azzal nem is lehet löni s hetykén mondta, hogy tiz lépésről kiáll elébe. Mata elfelejtette, hogy puskája töltve van, célzott és rálőtt Krivdára, aki holtan esett össze. A vizsgálat megindult ez ügyben.

— Hirtelen halál. A múlt pénteken Sárközi István tokaji polgári iskolai tanuló sétálni ment. Séta közben hirtelen összeesett s néhány pillanat múlva meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy szívszélhűdés ölte meg a szerencsétlen fiút.

— Nagy tűz Abaujszántón. Szombaton reggel kigyulladt Abaujszántón Zimmerman Jakob borkereskedő háza s a melléképületekkel együtt porig leégett. A tüzet állítólag gyújtogatás okozta.

— A Lloyd Hitelvédő Egyesület Budapesten, amely eddig is lelkiismeretes információt alapján, úgy pénzügyi valamint a kereskedelmi világban széleskörű népszerűséget szerzett, legújabb hatáskörét kibővítette és pedig számlák, váltók és egyéb értékeknek az ország bármely részében való incassálásával az összegek csekélységére való tekintet nélkül. A tranzakció osztály, kétes követelések behajtásával, valamint moratoriumok és egyezségek keresztül vitelével foglalkozik. Ezen egyesület vállalkozik az egyezségek quótáknak készpénzben való előlegezésére, amely mellett egyezségek sikeres és gyors keresztül vitelét biztosítja.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

SZÍNHÁZ.

** Trilby. Szombaton a Tengerész Katót ismételte meg, hétfőn pedig A kis grótot hozta színre igen sikerült előadásban az operett személyzet, míg kedden a Trilbyvel aratott határozott sikert a drámai ensemble. Du Manrier világhírű darabja, mely minden irodalmi értéktelensége ellenére diadalmasan járta be a művelt világ minden színpadát, vonzóerejét még most sem veszítette el. Tegnap is elég szépszámu közönség tapsolt a rendkívül hatásos szcénának. A tapsokból s a meleg sikerből azonban ezúttal tekintélyes rész illette az előadást és a főszereplőket is, akik igen erős és értékes alakításokat nyújtottak. Első sorban Oláh Ferenc, ki az ujhelyi színpadon ez estén aratta eddig legnagyobb, legőszintébb sikerét. Kétségtelen, hogy Svengali, minden jellemzésnek ideálja, nagyon hálás szerep is, sőt egy színpadi műszóval élve, amolyan „ziccer-szerep” féle, azonban Oláh olyan sok jellemző vonással, olyan művészi erővel s a mellett oly előkelő mérséklettel játszotta meg azt a parádés alakítást, hogy ezzel a legőszintébb elismerést érdemelte ki. Bátran megállapíthatjuk róla, hogy hasonló karakter-szerepekben elsőrangú erő; csak persze kisebb társulatnál sok mindenféle, nem egyszer egyéniségétől távol álló szerepet kell eljátszania s azért néha gyöngébbnek látszik. De hát ez minden vidéki társulatnál közös és elkerülhetetlen hiba. Trilbyt Fekete Rózi játszotta s talentumával és behelzgető egyéniségével ebben a szerepben is igen meleg fogadtatásra talált, amit teljesen meg is érdemelt. Meg kell vallanunk azonban, hogy ebben az erős drámai szerepben inkább Saáry Margitra, a társulat drámai hősnőjére lettünk volna kíváncsiak, aki a Farkas-beli nagy sikere óta jelentékenyebb szerephez nem jutott, hogy beigazolhassa azokat a várakozásokat, melyeket a közönség tehetségéhez fűzött. A kisebb szerepekben Gömörty, Nagy Imrét s Bakót említhetjük, mint akik többé-kevésbé hozzájárultak a sikerhez.

IRODALOM.

— A Vasárnapi Ujság december 22-iki számával együtt kapják az előfizetők karácsonyi ajándékkul a fényes kiállítású és gazdag tartalmú karácsonyi albumot, mely legkitűnőbb írónk novelláiból, verseiből, egy teljes kis regényből, kitűnő magyar művészek illusztrációiból van összeállítva, négy

színes műmelléklet is van hozzá. E mellett megjelent a rendes karácsonyi szám is a szokott gazdag tartalommal. Képei a hét aktuálisaira vonatkoznak: Durazzo megszállása a szerbek által, a nagykövetség londoni konferenciája, a Nemzeti Színház és az Operaház újdonságait is bemutatják s egy érdekes képsorozat jeles művészeink, Szinay Imre szobrait és rajzait mutatja be. Kupcsay Félix, Krudy Gyula és Zsoldos László novellája, Szabolcska Mihály, Vargha Gyula, Lányi Sarolta és Kárpáti Aurél versei, Szende-Dárday Olga regénye adnak bő szépirodalmi olvasni valót. Egyéb közlemények: Murillo egy madonnaképe, kép a karácsonyi vásárról s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

— Uj Idők. Horkayné, akinek szellemes csevegését az egész magyar olvasóközönség ismeri Herczeg Ferenc kitűnő lapjából, az Uj Időkből, e héten is hozzászól az utóbbi napok aktualitásaihoz és finom elmeélel teszi szóvá a balkán háboru újabb eseményeit, éppen úgy, mint a diplomácia munkáját. Az elmés causerie-n kívül ott találjuk még az Uj Idők mai számában Heltai Jenő vidám, művészi értékű szép regényét, melynek címe VII. Emánuel és kora. Lovik Károly ragyogó stilussal Napoleonról irt novellát, Hanns Heinz Ewerstól pedig, a Séták a nagyvilágban népszerű rovatában érdekes utelirást találunk Indiáról. Farkas Pál folytatja a körorvos följegyzéseinek közlését, Szabolcska Mihály és Fekete Sándor verset irtak. Pásztor Árpád pedig három érdekes és bizarr aviatikai kép mellé irt eleven glosszákat. A képek közül kiemeljük Bánffy Miklós gróf, az Operaház kormánybiztosának művészi diszletterveit, a trónörökös pár vadászképét, képeket a delegációból, a király orvosának, Kerzl doktornak arcképét, egész sor érdekes epizódot bemutató háborus képet, Mühlbeck Károly humoros, jókedvű fejléceit, stb. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 5. korona. kiadóhivatala Budapest, VI. Andrassy-ut 16.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Többeknek. Nehány közlés végett be-küldött cikk nem azért maradt ki e szá-munkból, mintha a közölhetőség mértékét meg nem tűné, hanem részben azért, mert lapunk terjedelmébe már nem volt beillesz-tető, részben pedig, mert némelyik elkésve is érkezett, amikor már hasonló tárgy cik-ket elfogadtunk közlésre. Alkalmadtán azon-ban egyik-másiknak, — amely nem kizárólag karácsonyi aktualitás, — sorát ejtjük még.

Felélős szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.
Helyettes szerkesztő: Teleky Sándor.
Laptulajdonos: Éhlert Gyula.

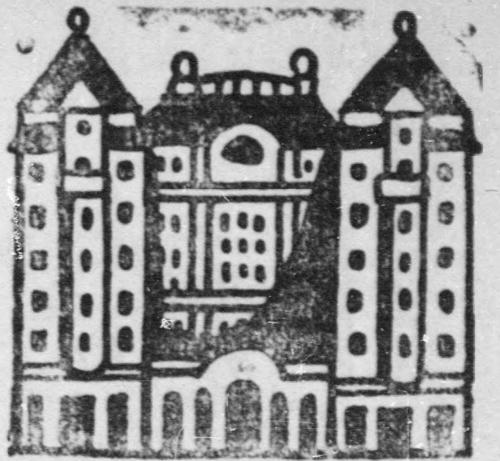
Grand **ESPLANADE** Szálló Nagy **BUDAPEST,**
HOTEL SZÁLLODA III., ZSIGMOND-UTCZA 38-40.
Telefon 130-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett **250 szobával** Rézbutor, központi légfűtés, minden szobában hideg-, melegvíz, villanyvilágítás, Liftek, külön olvasó, társalgó, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.
Penziónrendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok.

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak. Szíves pártfogást kér **PALLAI MIKSA,** igazgató-tulajdonos.
Urak és nők fodrász a házban.

Szőlőoltvány eladás.

Alólírottól eladó 20%-al **most olcsóbban** mint tavasszal:

40000 db. gyökeres fás oltvány,
7000 „ síma zöld oltvány és
90000 „ gyökeres Rip.Portális

Érdeklődőknek készséggel ad — levélileg is — bővebb felvilágosítást

Molnár Mihály,
Abaujszántó.

KÖHÖGÉS

ekedség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY**-féle **cukorkáknál!**
pemetefü-

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY**-féléket kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név.
1 doboz 60 fill. Nagy doboz 1 kor.
Mindenütt kapható.

MEGYEI ÁLTALANOS BANK
részvénytársaság
SATORALJAUJHELY.

Elfogad betétet kamatozás végett.
Leszámítól váltó- és jelzálog-kölcsönöket
Bevált külföldi pénzeket (dollárokat).
Folyó számlahitelt és ovadékot nyújt kedvező feltétellel
Eszközöl 10-től 50 évig terjedő
törlesztéses kölcsönt
Vásárol megbízásra értékpapírokat és sorsjegyeket és előlegzi az értéket havi törlesztésre.
Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.
A Megyei Általános Bank részvénytársaság
Igazgatósága.

Nagy butor-, szőnyeg- és függöny-raktár.
WINDT JAKAB és LAJOS
BUTORKERESKEDÉSE és ZONGORATERME
Sátoraljaiújhely. Kazinczy-utca 3. szám.

Nagy raktár: háló-, ebédlő- és szalon szobákból, tölgy, kőris, dió, bükk, mahagoni és palisander fából készült fényezett faminőségekben.
Egyedüli elárúsítója a „Slavonia” keményfa butorgyár készítményeinek.
Vas- és rézbutor legjobb kivitelben.
KÉPEK, GYERMEKKOCSIK FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK, SZŐNYEGEK.
Mindennemű szőnyegek készítését bármely színben és nagyságban olcsón elvállalom.
Saját műhelyünkben minden e szakba vágó munkák gyorsan s pontosan készíttetnek rajz és méret szerint is.
Vevő kívánságára egy helyben mint vidéken bármikor is díjtalanul szívesen megjelenek.
Videki megrendeléseket pontosan eszközölünk.
Állandóan raktáron tartunk:
Három rétü lőszőr madraczot, egy ágyba való 50 korona.
„ „ affrik „ „ „ „ 15 „
Elsőrendű zongorák gyári raktára.
Egy használt fordítható tekeasztal jó állapotban jutányos áron eladó.
Legolcsóbb butorbevásárlási forrás.

Szőlőbirtokosok!
Berlandieri x Riparia Teleki
a jelenkor legjobb alanyvesszője
Mielőtt szükségletét
amerikai vesszők és oltványokban
beszerzi, kérje nagy képes
árjegyzékünket
a melyet mindenkinek ingyen
és bérmentve küldünk meg.

TELEKI ZSIGMOND
szőlőtelep kezelősége **Villány.**

Faeladási hirdetmény.

A kassai püspökség bodrogszentmáriai (vasutálomlás Szomotor) erdejében a folyó évben kijelölt A) üzemosztálybeli mintegy 8.2 hold területen a faállomány írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen Kassán, a püspöki irodában 1913. évi január hó 7-én d. e. 1/2 11 órakor el fog adatni. Faállomány: 589 darab tölgy és 220 darab egyéb fa.
Bánatpénz: 1400 korona.
A vágásteret megmutatja az urad. erdőőr Bodrogszentmárián.
A legtöbbet ígérő ajánlata az ajánlattevőre azonnal, az uradalomra nézve csak a püspök ur jóváhagyása után kötelező.
Hejce, 1912. december 20.
A kassai püspökségi uradalom felügyelősege.

A VILÁG LEGJOBB

UNITED KINGDOM
U.K. TEAS
TEA COMPANY
LONDON

Az angol király szállítója.
Különlegesség: „Kingdom-Blend“
Five o'clock-Tea S. M.
Öfelsége az angol király szállítója.

A walesi herceg szállítója.
„U. K.“-TEA
a legkiadósabb és legzamatosabb.

Főraktár: **Vilkovszky Kálmán, Grosz Soma, Bilanovits P.** és Társa és **Tóth Lajos** kereskedéseikben.

»ZEMPLEN«
NAPTÁRA

AZ
1913-ik évre.

HARMINCADIK ÉVFOLYAM.

Ára 1 korona.

Már csak néhány példány kapható
Kapható kiadóhivatalunkban és az elárusítóknál.

Nincs tészta

sem kuglóf, sütemény stb. egy adalék dr. Oetker-féle sütőpor nélkül, általa azok nagyobbak és lazábbak lesznek, szép kinézésűek és könnyen emészthetők. Ha tésztafélek dr. Oetker-sütőporával lesznek készítve, ugy különösen gyermeknél, hus és más összetett ételekkel szemben előnyben részesítendő, mert azok izletes alakban, az emberi szervezetnek szükséges tápanyagokat, mint tejet, vaját, tojást, cukrot tartalmaznak és a mi a gyermeknél fontos, könnyen emészthetők.

Készítsen tehát gyermekei részére sok ilyen tésztát

dr. Oetker-féle sütőporral á 12 f.

mely milliószor jónak bizonyult vényekkel mindennütt kapható.

Vigyázzunk, hogy csakis valódi dr. Oetker-gyártmányt kapjunk kézhez.

Eladó borok.

Saját termésti boraimból eladók:

- 1901. évi 3 puttonos asszu 1 lit. 5 K. — f.
  - 1906. „ 4 puttonos ssszu 1 „ 8 K. — f.
  - 1904. „ szamorodni 1 liter 2 K. 40 f.
  - 1906. „ szamorodni 1 „ 2 K. — f.
  - 1911. „ pecsenye bor 1 „ 1 K. 20 f.
  - 1911. „ asztali bor 1 „ 1 K. — f.
  - 1911. „ édes ráczürmös 1 lit. 1 K. 20 f.
- Saját főzésű törk.-pálinka 2 éves 1. 2 K. 40 f.

Levélbeni megrendelésre házhoz szállítom.

Eladom a kies fekvésű zsólyomkai fürdőmet teljes felszereléssel és szőlővel. Értekezni nálam lehet.

Vinczay György
Sátoraljaujhely, Zsólyomka

Legrégibb, legelőkelőbb márka

Gróf Keglevich István utd.

COGNAC

BUDAFOK.

A legbiztosabb szer

INFLUENZA

és fertőző betegségek ellen.

PFEIFFER SÁNDOR

építész-építőmester

Sátoraljaujhely.

Iroda és telep:

Arpád-utca 19. szám. Saját ház.

Elvállal: mindennemű épületek tervezését és felépítését, építkezések művezetését és leszámolását, **tűzbiztos** gipsz és vasbeton menyezetek készítését, minden néven nevezendő **vasbeton szerkezetek statikai számítását és azok kivitelét;** cement, granittó-terazzó, keramit, aszbeszt, aszfalt, stb. burkolatok készítését.

Állandó raktár: román és portland cement, homlokzat kőpor, gipsz, aszfalt, szigetelő-lemez és kátrány termékekben.

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hirneves gyármányaiból

állandó bizományi raktár

van

Sátoraljaujhelyben

= Rákóczi-utca 24. sz. alatt. =

Igen kedvező részletfizetési módokat.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

Millió

euber használja

Köhögés

rekedtség, elnyalkásodás, hurut, köszvény és számarköhögés ellen,

a **Kaiser-féle**

Mell-Caramellát

a „Három Fenyő” védjeggyel.

6100 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és privát egyénektől tanúsítja a biztos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f.

Egy doboz 80 fillér.

Kapható: **Éhler Gyula** és **Widder Gyula** gyógyszerárakban s **Hrabéczy Kálmán** drogériájában, Sátoraljaujhely.

SZEGŐ

áruházában

Sátoraljaujhely

a még visszamaradt

uri- és női divatcikkék,

női felöltők, blousok, aljak, kosztümök,

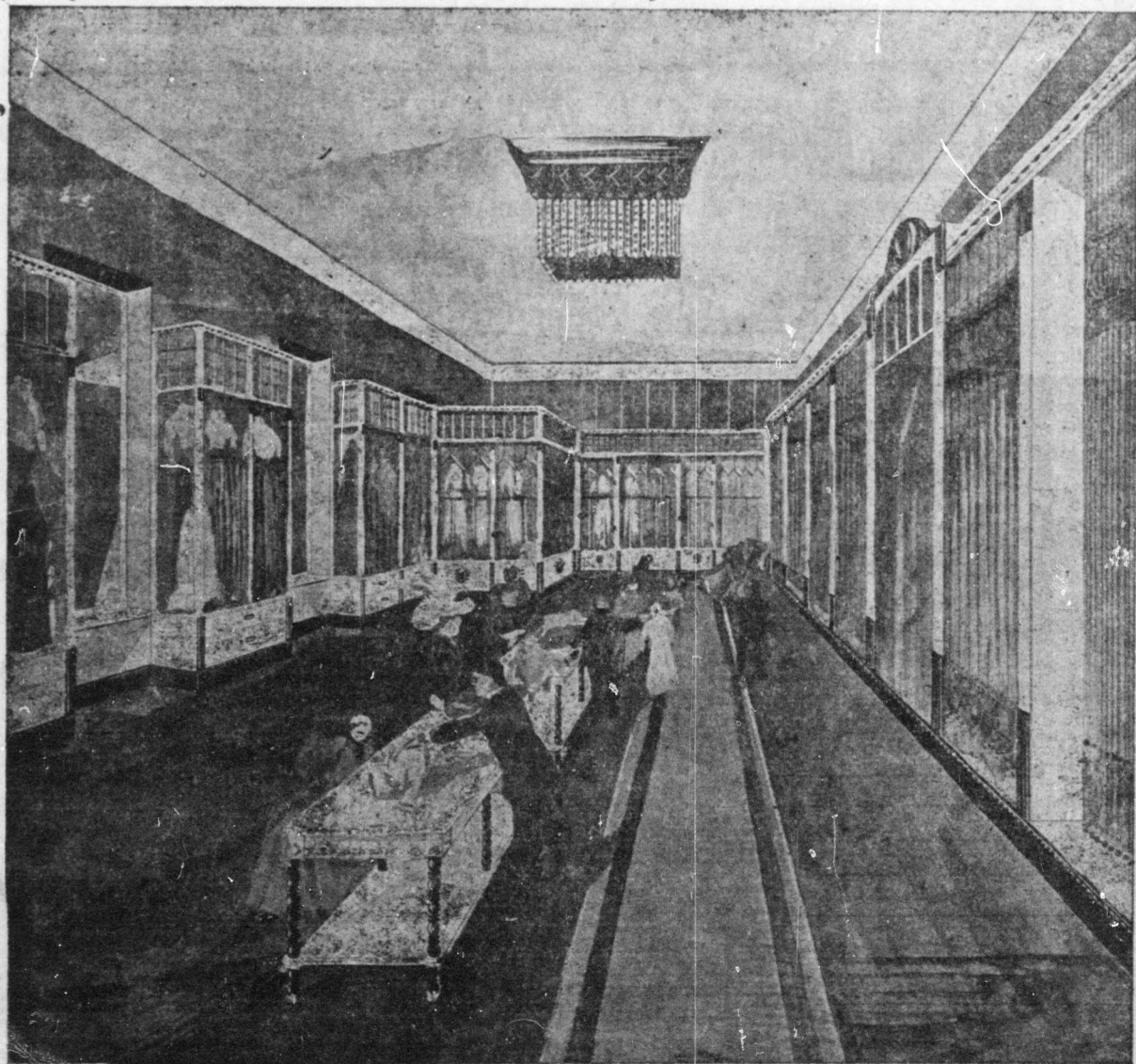

---

sportcikkék, gyermekruhák és szőrmeárak

mélyen áron alul

árusítatnak.

Olcsó szabott árak.

Nagy Karácsonyi Czipővásár

FÖLDES FERENCZ

==== czipőáruházában ====

Sátoraljaujhely, Főtér, (a Kossuth-szobor mellett)

Női box gombos és füzös	8 kor. és feljebb
Női Chewraux gombos és füzös	9 " " "
Női amerikai czipők, világgyártmányu 12, 15, 18, 20	" " "
Férfi Pitling sima czipők	7 " " "
Férfi box sima és bélelt czipők	9 " " "
Férfi „ gombos és kapcsos czipők	9 " " "
Férfi Chewraux gombos és kapcsos czipők	10 " " "
Férfi amerikai czipők, világgyártm. 12, 15, 18, 20	" " "
Házi czipők és papucskok	K. 1:50-től 8 K.-ig.

Vizhatlan vadászczipők és csizmákban nagy választék!

Valódi orosz és angol hó- és sár-czipők!

➔ Színés báli czipők nagy választékban! ➔

Szénhiány

daczára leggyorsabban szállít

Salgótarjáni és Porosz darabos-, koczka-, dió- és akna-szenet szobafűtési és üzemi célokra, teljes kocsirakományokban

Telefon szám 17.

NEUMAN JENŐ
Sátoraljaujhely.

Bérbeadó lakás.

Sátoraljaujhelyben egy 5 szoba és megfelelő mellékhelyiségekből, kert- és parkból álló uri lakás

1913. évi május hó 1-től bérbeadó. Ugyanott 6 szekér elsőrendű sarju is eladó. — Czim a kiadóhivatalban tudható meg.

Strom Testvérek

hatóságilag engedélyezett

villamossági felszerelések vállalata

Sátoraljaujhely, Kossuth Lajos-utca 26. sz.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben, Kossuth Lajos-utca 26. sz. a. egy

villamossági berendezési vállalatot

nyitottunk.

Elvállalunk villamvilágítási berendezéseket, villamcsengők, házi telefonok és villamhárítók felszerelését és jó karban tartását, ugy helyben, mint vidéken is.

Wilhelm Henrik utóda

Nagy butorraktár.

BLUM GÉZA

Szőnyeg és függöny áruház.

==== SÁTORALJAUJHELY. ====

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon-szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, mahagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

==== MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK. ====

heti részletfizetésre.

GYERMEKKOCSIK

legújabb és legfinomabb kivitelben.

Torontáli, Szmiana, Tilim és hollandi szőnyegek nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és méretben elvállalok.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

nagy választékban.

Applikált store, bonne—femme, vittáge

Dupla ágyterítők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármily e szakba vágó

munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szívesen szolgálok.

VÉGE

553

B 144